



جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

## برنامه درسی

مقطع کارشناسی ارشد

دین و رسانه

کارگروه ویژه جامعه‌شناسی



تصویب هشتاد و چهارمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۹۱/۶/۱۹

بسم الله الرحمن الرحيم

## برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد دین و رسانه

کارگروه ویژه: جامعه‌شناسی	کمیته تخصصی:
رشته: دین و رسانه	گرایش:
مقطع: کارشناسی ارشد	کد رشته:

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتاد و چهارمین جلسه مورخ ۹۱/۶/۱۹، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته دین و رسانه را به شرح زیر تصویب کرد:

**ماده ۱:** برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته دین و رسانه از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارد، لازم‌الاجراء است:

(الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

(ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

**ماده ۲:** این برنامه از تاریخ ۹۱/۶/۱۹ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند، لازم‌الاجراء است.

**ماده ۳:** برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته دین و رسانه در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادره هشتاد و چهارمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۱/۶/۱۹ درخصوص برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته دین و رسانه:

۱. برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته دین و رسانه که از طرف دانشکده صدا و سیما قم پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.



حسین نادری منشی  
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی  
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

## مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد

### « دین و رسانه »



#### ۱- تعریف و هدف

رشته « دین و رسانه » نگاهی است بین رشته‌ای به رسانه به عنوان یک منبع فرهنگ ساز در ارتباط با دین به عنوان حقیقتی برای دست یابی بشر به سرچشمۀ حیات ناب از جانب میدا و انتهای عالم هستی، با این نگاه رشته دین و رسانه، با هدف انجام مطالعات توصیفی و تحلیلی بین این دو مقوله مهم و ایجاد ارتباط منطقی بین آنها رسانه شکل خواهد گرفت و با تکیه بر تجارت و مطالعات نظری حوزه‌های علوم دینی شیعی و سایر حوزه‌های مطالعاتی این رشته به بررسی تعامل و تأثیر متقابل « دین » و رسانه تمرکز خواهد داشت. بنابراین این رشته مطالعه‌ای نظری و بنیادی در رابطه با دین و به ویژه مکتب فقه تشیع و تعامل آن با رسانه تلویزیون، رادیو و چند رسانه‌ای است که نتایج علمی و کاربردی فراوانی در نحوه کاربرست مقاهم دینی در عرصه رسانه را به همراه خواهد داشت.

## ۲- ضرورت ایجاد رشته

به رغم گذشت چند دهه از تجربه تأسیس رشته‌های علوم اجتماعی، ارتباطات و رسانه در هیچ یک از مراکز آموزش عالی کشور به طور عام و در بخش تحصیلات تکمیلی به طور خاص مطالعات میان رشته‌ای در حوزه علوم مذکور و حوزه دین دنبال نشده است و بطور معمول هر یک از این علوم در قالب‌های مستقل مورد بررسی فرار گرفته است.

لذا عدم سریان دین در حوزه‌های جدید و نبودن مبانی اندیشه‌ای و فکری برخاسته از اندیشه‌های اسلامی جهت کاربست در رسانه‌ها موجب از دست رفتن بخش‌های مهم و جدی حوزه فرهنگ که از مهم‌ترین، عام‌ترین و اثر گذارترین نهادهای اجتماعی جدید در مقایسه با سایر حوزه‌ها و نهادهای اجتماعی است شده است.

از این رو پیرو سفارش مقام معظم رهبری (مد ظله) مبنی بر زدیک کردن و رساندن رسانه ملی - به عنوان رسانه فرهنگساز - به تراز رسانه‌ای که دین، اخلاق، امید و آگاهی بارزترین نمود آن باشد و رفتار اجتماعی مخاطبان و از نهاد حساس و مهمی چون خانواده براساس آن شکل گیرد. همچنین لزوم حاکمیت دین، اخلاق و فضیلت بر سازمان صدا و سیما به مثابه دانشگاه عمومی جهت اجرای مأموریت « مدیریت و هدایت افکار عمومی جامعه» به منظور تعمیق و ارتقای « معرفت و ایمان روشن بیانه»، « اخلاق فاضل» و « رفتار دینی خالصانه » آحاد جامعه و حفظ و اعتلای فرهنگ و هويت ايراني موجب شد که تلاش در جهت توسعه و بهبود وضعیت آموزش دانشکده صدا و سیما در سایه درایت و تدابیر ارزشمند مسئولان سازمان را تقویت نموده و منجر به برخی از تغییرات و تحولات در امر آموزش  جمله ایجاد این رشته شود.

### ۳- واحدهای درسی

از آنجا که رشته دین و رسانه، دارای رشته کاملاً مرتبط با خود در سطح کارشناسی نیست، گروه آموزشی می‌تواند به تشخیص خود، تا سقف ۱۲ واحد از دروس جبرانی معرفی شده را، قبل از دروس اصلی، برای ارتقاء سطح علمی دانشجویان ورودی ارائه نماید. این دروس در معدل نهائی کارشناسی ارشد لحاظ نخواهد شد.

عنوان دروس	تعداد واحد
دروس جبرانی	۸ تا ۱۲ واحد

تمامی دانشجویان کارشناسی ارشد دین و رسانه، موظف هستند علاوه بر دروس جبرانی، ۳۲ واحد درس اصلی را به شرح ذیل بگذرانند.

عنوان دروس	تعداد واحد
الزامی	۱۸ واحد
اختیاری	۸ واحد
پایان نامه	۶ واحد
جمع	۳۲

۳۲  
۸  
۶  
۱۸

### ۴- شرایط ورود، طول دوره، ادامه تحصیل و شکل نظام

فارغ التحصیلان سطح ۲ حوزه علمیه و دوره کارشناسی رشته های علوم انسانی مجاز به شرکت در دوره کارشناسی ارشد دین و رسانه هستند؛ اولویت تحصیلی با طلاب دارای سطح ۲ حوزه علمیه و فارغ التحصیلان دوره کارشناسی رشته های علوم ارتباطات و علوم اجتماعی می باشد.



فارغ‌التحصیلان این رشته قادر خواهند بود در گرایش‌های مختلف رشته ارتباطات و علوم اجتماعی در مقاطع بالاتر ادامه تحصیل پذیرند.

طول دوره تحصیلی در این رشته، حداقل دو سال و حداقل آن سه سال پیش‌بینی شده است. در قبال گذراندن هر ۱۲ واحد از دروس جبرانی، یک ترم به حداقل مدت تحصیل افزوده می‌شود. دروس به صورت ترمی واحدی ارائه می‌گردد و هر واحد درسی نظری ۱۶ ساعت و دروس عملی ۳۲ ساعت می‌باشد.

## ۵- نقش و توانایی فارغ‌التحصیلان

فارغ‌التحصیلان این رشته در حوزه‌های مختلفی از مشاغل تحقیقاتی، آموزشی و اجرایی خدمات مورد نیاز رسانه را تأمین خواهند نمود از جمله:

- مراکر تحقیقات رسانه‌ای
- حوزه‌های سیاستگذاری و برنامه‌ریزی رسانه‌ای (انجام پژوهش‌های بنیادی و کاربردی)
- تدریس در مراکز آموزشی رسانه‌ای
- مشاغل کارشناسی و مشاوره‌ای در حوزه دین و رسانه
- تأمین مواد فرهنگی برای بخش برنامه‌سازی رسانه
- کارشناس محتوایی برنامه‌های رسانه
- کارشناسی و ارزیابی فرایند تولید پیام



## فهرست دروس

جبرانی و اصلی (الزامی و اختیاری)

دوره کارشناسی ارشد

دین و رسانه



**فهرست دروس جبرانی دوره کارشناسی ارشد دین و رسانه**

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	نظری	عملی	جمع
۱	۱۱۰۰۱	تاریخ تحولات فرهنگی و سیاسی معاصر	۲	۳۲		۳۲
۲	۱۱۰۰۲	مطالعات دینی فیلم	۲	۳۲		۳۲
۳	۱۱۰۰۳	مبانی اندیشه غربی	۲	۳۲		۳۲
۴	۱۱۰۰۴	مبانی تئانه شناسی	۲	۳۲		۳۲
۵	۱۱۰۰۵	مبانی اندیشه اسلامی	۲	۳۲		۳۲
۶	۱۱۰۰۶	زبان تخصصی علوم ارتباطات	۲	۳۲		۳۲



## فهرست دروس اصلی - الزامی دوره کارشناسی ارشد دین و رسانه

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	نظری	عملی	جه جع	پیش نیاز
۱	۱۱۰۱۲	نظریه های ارتباطات	۲	۳۲		۳۲	دروس ۴۰ و ۱۲ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات
۲	۱۱۰۱۳	روش های تحقیق کمی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	درس ۷ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات
۳	۱۱۰۱۴	رویکردهای مختلف دین پژوهی	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۴	۱۱۰۱۵	نظریه فرهنگی	۲	۳۲		۳۲	دروس ۱۸ و ۵ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات
۵	۱۱۰۱۶	روش های تحقیق کیفی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	ندارد
۶	۱۱۰۱۷	سیاستگذاری و مدیریت در رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۷	۱۱۰۱۸	دین در رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۸	۱۱۰۱۹	رسانه دینی	۲	۳۲		۳۲	درس ۳۴ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات
۹	۱۱۰۲۰	دین، فرهنگ و اسطوره	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۱۰		پایان نامه	۶				



## فهرست دروس اصلی - اختیاری دوره کارشناسی ارشد دین و رسانه

ردیف	شماره درس	نام درس	تعداد واحد	نظری	عملی	جمع	پیش نیاز
۱	۱۱۰۲۱	اخلاق و رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۲	۱۱۰۲۲	فقه و رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۳	۱۱۰۲۳	حکمت و رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۴	۱۱۰۲۴	تاریخ و رسانه	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۵	۱۱۰۲۵	موقعیت جهانی ادیان	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۶	۱۱۰۲۶	جامعه شناسی تبلیغات	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۲
۷	۱۱۰۲۷	جهان سوم و امپریالیسم ارتباطی و خبری	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۸	۱۱۰۲۸	شناخت سازمان‌های رسانه‌ای	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۷
۹	۱۱۰۲۹	جهانی شدن و فرهنگ	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۵
۱۰	۱۱۰۳۰	مطالعات انتقادی در ارتباطات	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۵
۱۱	۱۱۰۳۱	فلسفه علوم اجتماعی	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۱۲	۱۱۰۳۲	جامعه شناسی دین	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۱۳	۱۱۰۳۳	سمینار مطالعات دین و رسانه	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۸ و ۱۱۰۱۹
۱۴	۱۱۰۳۴	تکنولوژی‌های جدید ارتباطات	۲	۳۲		۳۲	ندارد
۱۵	۱۱۰۳۵	رسانه‌ها و فرهنگ مصرف	۲	۳۲		۳۲	۱۱۰۱۵
۱۶	۱۱۰۳۶	ارتباطات جمعی در ایران و کشورهای اسلامی	۴	۳۲		۳۶	ندارد
۱۷	۱۱۰۳۷	مطالعات قضایی مجازی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	۱۱۰۱۲
۱۸	۱۱۰۳۸	ارتباطات در فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	۳۲	۳۲	۳۲	ندارد



# سرفصل دروس

# دروس اصلی

(الزامی - اختیاری)



# سرفصل دروس الزامی



## نام درس : نظریه های ارتباطات

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۱۲

پیش تیاز : دروس ۴۰ و ۱۲ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات

### هدف درس :

آشنایی، نقد و بررسی مدل ها و چارچوب های نظری معطوف به توصیف ، تحلیل ، تبیین فرایندهای ارتباطی و الزامات هنجاری آنها .

سلط دانشجویان بر چگونگی استفاده نظریه های و حوزه های کاربردی آنها

### شرح درس :

- ماهیت نظریه و دانش پژوهی
- نظریه در فرآیند تحقیق
- نظریه سیستم
- نظریه های زبان و نشانه ها
- نظریه های گفتمان
- نظریه های تولید پیام
- نظریه های دریافت و پردازش پیام
- نظریه های تعامل نمادین، نمایش گرایی و روایت
- نظریه های واقعیت اجتماعی و فرهنگی
- نظریه های تجربه و تفسیر
- نظریات پست مدرن
- کاربردها و محدودیت های نظریه ارتباطات



## منابع:

۱. نظریه های ارتباطات، استی芬، لیتل جان، ترجمه: سید مرتضی نوربخش و اکبر میرحسنی
  ۲. کاربرد نظریه های ارتباطات، ویندال و دیگران، ترجمه: علی رضا دهقان
  ۳. نظریه های ارتباطات، ورنرجی سورین و جیمز تانکارد، ترجمه: علی رضا دهقان
  ۴. درآمدی بر نظریه ارتباطات جمعی، دنیس، مک کوایل، ترجمه: پرویز اجلالی
  ۵. نظریه های ارتباطات ( مفاهیم انتقادی در مطالعات رسانه ای و فرهنگی )؛ پل کوبلی؛ سعید رضا عاملی، شاهر صبار و...؛ تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، (دوره ۴ جلدی)
  ۶. نظریه ها و پژوهش ها در ارتباطات جمعی، الکسیس تن؛ ترجمه نعیم بدیعی؛ انتشارات همشهری
  ۷. نظریه های انتقادی رسانه گروهی، پل ای تیلور، جان ال هریس؛ مترجم: یعقوب نعمتی وروجنی؛  
انتشارات جام جم
  ۸. نظریه های رسانه (اندیشه های رایج و دیدگاه های انتقادی)، سید محمد مهدی ازاده؛ انتشارات همشهری
  ۹. نظریه های رسانه جامعه شناسی ارتباطات؛ نظام بهرامی کمیل؛ انتشارات کلیر؛ اندیشه آموزشی
۱۰. Communication theory: media, technology and society ;David Holmes; SAGE, ۲۰۰۵
۱۱. Communication Theory; C. David Mortensen(Editor) ;Transaction Publishers; ۲۰۰۹
۱۲. Mass Communication Theory: Foundations, Ferment, and Future; Stanley J. Baran, Dennis K. Davis; Cengage Learning ; ۲۰۱۱
۱۳. Communication theories :perspectives, processes, and contexts; Katherine Miller; McGraw-Hill; ۲۰۰۴
۱۴. Communication Theories: Origins, Methods and Uses in the Mass Media: International Edition; Werner J. Severin, James W. Tankard; Addison Wesley Longman; ۲۰۰۹
۱۵. Communication Theories: Critical Concepts in Media And Cultural Studies ;Paul Cobley; Routledge; ۲۰۰۷
۱۶. Mass Communication Theories: Explaining Origins, Processes, and Effects; Melvin L. DeFleur ; Allyn & Bacon; ۲۰۰۹
۱۷. Theories of Communication Networks; Peter R. Monge, Noshir S. Contractor; Oxford University Press; ۲۰۰۷

## نام درس : روشهای تحقیق کمی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۱۳

پیش نیاز : درس ۷ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات

### هدف درس :

سلط دانشجویان بر چگونگی استفاده از روشهای تحقیق کمی در ارتباطات

### شرح درس :

- ویژگیها و نقاط ضعف و قوت روشهای تحقیق کمی در مقایسه با روشهای تحقیق کیفی
- انواع تحقیق کمی (از نظر هدف، سطح، زمان، و ...)
- مراحل روشهای تحقیق کمی
  - روش پیمایشی
  - روش تحلیل ثانویه داده‌ها
  - تحلیل آمارهای موجود
  - روش کیو
  - روش دلفی
  - روش آزمایشی
- روش تحلیل محتوا
- آشنایی با روشهای تحلیل کمی (روش‌های تک متغیره، دو متغیره و چند متغیره)



### منابع :

۱. تحقیق در رسانه‌های جمیعی، راجودی، ویمر و جوزف آر. دومینیک، ترجمه کاووس سید امامی
۲. روشهای پژوهش در علوم اجتماعی، چاوزانکفورد و دیوید تجمیاس، ترجمه دکتر فاضل لاریجانی و رضا فاضل
۳. روشهای تحقیق در علوم اجتماعی، باقر ساروخانی
۴. روشهای تحقیق در علوم اجتماعی، اول بیبی، ترجمه رضا فاضل
۵. روش پیمایشی در تحقیق اجتماعی، نوشته دوس، ترجمه دکتر عبدالحسین نیک گهر
۶. تحلیل محتوى در علوم اجتماعي و انساني، آل - آرهولستي، ترجمه: دکتر نادر سالارزاده اميری
۷. تحلیل محتوى مبانی روشناسی، کلوس کرپندروف، ترجمه هوشنگ نایبی

## نام درس : رویکردهای مختلف دین پژوهی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۱۴

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

آشنایی با رویکردهای مختلف علمی و پژوهشی درون دینی و برون دینی در مطالعه آموزه‌ها و جلوه‌های عینی دین در عرصه‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی و نحوه تعامل پدیده‌ها و نهادهای دینی با سایر پدیده‌ها و نهادهای اجتماعی.

### شرح درس :

- بررسی تعاریف دین و گونه‌شناسی آنها
- معرفی اجمالی رویکردهای مختلف دین پژوهی (کلامی، فلسفی، انسان‌شنختی، روان‌شنختی، جامعه‌شنختی، مردم‌شنختی، تاریخی و...) و نحوه ارتباط آنها با یکدیگر
- سنج شناسی مطالعات درون دینی و برون دینی، مختصات و ویژگی‌های هر یک
- وجود تمایز میان دین پژوهی‌های سنتی و دین پژوهی‌های نو ظهرور معاصر
- روش شناسی گونه‌های مختلف دین پژوهی
- آسیب شناسی گونه‌های مختلف دین پژوهی
- گونه‌شناسی دینداری (خواص و عایانه)



### منابع :

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی؛ احمد فرامرز قرامملکی، قم؛ مرکز مدیریت حوزه علمیه قم، ۱۳۸۳
۲. آسیب شناسی دین پژوهی معاصر؛ تحلیل دین شناسی شریعتی، بازرگان و سروش؛ عبدالحسین خسرو پناه؛ تهران؛ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۸
۳. پدیدارشناسی دین؛ محمود خاتمی؛ تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
۴. دین پژوهی در جهان معاصر؛ ابزار جدید، شباهت جدید؛ دبیرخانه دین پژوهان کشور؛ قم؛ احیاگران، ۱۳۸۱؛

۵. دین پژوهی : گفتگو با استاد فتح الله مجتبایی؛ مسعود رضوی؛ تهران؛ شهر کتاب، هرمس؛ مرکز بین‌المللی گفتگوی تمدنها؛ ۱۳۸۰
۶. در آمدی بر قلمرو دین؛ حسنعلی علی اکبریان؛ تهران؛ پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛ ۱۳۷۷
۷. تحول فهم دین : نقدي فشرده بر نظریه قبض و بسط توریک شریعت؛ احمد واعظی؛ تهران؛ موسسه فرهنگی اندیشه معاصر؛ ۱۳۷۶
۸. جامعه شناسی دین، ملکم، همیلتون، ترجمه: محسن ثلاثی
۹. درآمدی بر جامعه شناسی دین، فیل، زاکرمن، ترجمه: خشایار دیپه‌ی
۱۰. هفت نظریه در باب دین، دانیل پالس، ترجمه: محمد عزیز پختیاری
۱۱. مطالعات مردم شناختی دین، برایان، موریس، ترجمه: حسین شرف الدین، محمد فولادی
۱۲. دین و فرهنگ (مجموع مقالات)، میرچا، یاده، جمعی از مترجمان، زیر نظر بهاءالدین خرمشاهی



## نام درس : نظریه های فرهنگی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۱۵

پیش نیاز : درس ۵ و ۱۸ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات

### هدف درس :

آشنایی، نقد و بررسی بنیان های تئوریک، مفاهیم و مکاتب اساسی حوزه فرهنگ شناخت عوامل موثر در تغییرات فرهنگی  
ارتقاء سطح توانایی دانشجویان در حوزه شناخت رسانه و تعامل آن با شکل گیری و تغییر فرهنگ

### شرح درس :

- تاریخچه مطالعه فرهنگ
- فرهنگ و عناصر تشکیل دهنده فرهنگ
- عوامل موثر در تغییر و تحول فرهنگ و نظریه های مرتبط با آن
- تعامل فرهنگ و رسانه
- دین و فرهنگ ( نگاه های پست مدرنی )
- مروزی بر مکاتب و نظریه های فرهنگ
- تئوری های مارکبیستی و نئو مارکبیستی
- مکتب مطالعات فرهنگی
- ساختار گرایی
- پسا ساختار گرایی
- پدیدارشناسی
- نظریه های معاصر فرهنگی



## منابع:

۱. مطالعات فرهنگی، اصول و مبانی، دکتر جهاد
  ۲. درآمدی بر مطالعات فرهنگی، محمد رضانی
  ۳. مطالعات فرهنگی، سایمن دورینگ، ترجمه: حمیرا مشیرزاده
  ۴. ایدئولوژی و فرهنگ، تامسون، ترجمه: مسعود اوحدی
  ۵. درباره فرهنگ، الیوت، ترجمه: حمید شاهرخ
  ۶. مطالعات فرهنگی درباره فرهنگ عامه، جان استوری، ترجمه: حسین پاینده
  ۷. مقدمه‌ای بر نظریه‌های فرهنگ عامه، دومینک، استریناتی، ترجمه: آریا پاک نظر
  ۸. درآمدی بر نظریه فرهنگی، فلیپ اسمیت، ترجمه: حسن پویان
  ۹. نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت در علوم اجتماعی؛ حسینعلی نوذری؛ تهران، آگه
  ۱۰. درآمدی بر نظریه فرهنگی معاصر؛ آنдрه میلنر، جف براؤیف؛ تهران، فقنوس
- 
۱۱. Cultural Studies ; Chris Rojek ;Polity Press, ۲۰۰۷
  ۱۲. Cultural studies; Kevin A. González; University of Wisconsin-Madison, ۲۰۰۵
  ۱۳. Cultural Studies:An Anthology; Michael Ryan; Blackwell Pub., ۲۰۰۸
  ۱۴. Introducing Cultural Studies; Brian Longhurst, Gaynor Bagnall, Greg Smith, Garry Crawford, Elaine Baldwin, Miles Ogborn ; Pearson Longman, ۲۰۰۸
  ۱۵. New Cultural Studies:Adventures in Theory; Clare Birchall, Gary Hall; University of Georgia Press, ۲۰۰۶
  ۱۶. Cultural Studies; Frederic P. Miller, Agnes F. Vandome, John McBrewster; Alphascript Publishing, ۲۰۰۹
  ۱۷. The Ethics Of Cultural Studies; Joanna Zylinska; Continuum International Publishing Group, ۲۰۰۸
  ۱۸. Australian Cultural Studies:A Reader; John Frow, Meaghan Morris; University of Illinois Press, ۱۹۹۷
  ۱۹. Religion and Cultural Studies; Susan Laura Mizruchi; Princeton University Press, ۲۰۰۱
  ۲۰. Marxism, Cultural Studies and Sport; Ben Carrington; Taylor & Francis, ۲۰۰۹
  ۲۱. Cultural Studies; Lawrence Goodrich; Jones & Bartlett Publishers, ۲۰۱۱
  ۲۲. Cultural Studies:A Critical Introduction; Simon During; Routledge, ۲۰۰۰
  ۲۳. Cultural Studies:A Practical Introduction; Michael Ryan; John Wiley and Sons, ۲۰۱۰



## نام درس : روش‌های تحقیق کیفی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۱۶

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

سلط دانشجویان بر چگونگی استفاده از روش‌های تحقیق کیفی در ارتباطات

### شرح درس :

- انواع شناخت یا معرفت (عقلی، شهودی، تجربی) و روش‌های کسب هر یک از آنها
- مراحل اصلی تحقیق تجربی
- انواع تحقیق (از نظر هدف، سطح، زمان، و ...)
- سه دیدگاه روش شناختی در علوم انسانی (ایاتی، تفہمی، جامع)
- روش‌های تحقیق کمی، کیفی و نرکیبی
- ویژگیها و نقاط ضعف و قوت روش‌های تحقیق کیفی در مقایسه با روش‌های تحقیق کمی
- تحقیق اسنادی (کتابخانه‌ای)
- مطالعه موردنی
- روش میدانی (مردم‌نگاری)
- روش گروه کانونی
- تحلیل نشانه شناسی
- تحلیل گفتمن
- نظریه زمینه‌ای
- اقدام پژوهی Action Research



### منابع :

۱. خد روش، احمد محمد پور؛ تهران . انتشارات جامعه شناسان. ۲۰۱۰
۲. روش‌های تحقیق کیفی در علوم ارتباطات، لیندلوف، تیلور، ترجمه: دکتر عبدالله تیوبان
۳. روش شناسی مطالعات دینی، احمد فرامکی
۴. روش تحلیل رسانه‌ها، آرتور آسابرگر، ترجمه: پرتویز اجلالی
۵. اصول روش تحقیق کیفی، استراس و کوربین، ترجمه: دکتر بیوک محمدی
۶. روش شناسی پژوهش کیفی در مدیریت، ترجمه و تألیف: دکتر حسن دانایی فرد

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۴

نام درس: سیاستگذاری و مدیریت در رسانه

پیش نیاز: ندارد

شماره درس: ۱۱۰۱۷

### هدف درس:

آشنایی با وظایف، کارکردها و سیاست‌های رسانه ملی  
افزایش توانائی دانشجویان در سیاستگذاری و مدیریت در رسانه

### شرح درس:

- مفاهیم و مبانی سیاستگذاری در رسانه

- رابطه سیاستگذاری و برنامه راهبردی در رسانه

- فرایند برنامه ریزی راهبردی در رسانه

- اسناد بالا دستی

- چشم انداز

- بیانیه ماموریت

- اهداف

- تحلیل محیطی

- تعیین راهبردها

- برنامه ریزی

- چشم انداز و افق رسانه ملی

- مدیریت رسانه

- تعاریف مختلف مدیریت

- سیستم و نقش مدیر در آن (ویژگی‌های سازمان رسانه‌ای)

- تعریف مدیریت رسانه

- تئوری‌های جدید رهبری

- مدیریت رسانه در حوزه‌های مختلف (بحران، منابع انسانی، برنامه و ...)

- مهندسی پیام (تولید، توزیع، نظارت)

- مدیریت پیام از دیدگاه اسلام

## منابع:

۱. مدیریت رسانه، لوبلان ویکس، ژان و سیلوی، جورج و هالیفیلد، سی. آن و لیسی، استفن و برودریک  
سان، ترجمه: طاهر روشنل اریطانی
۲. مدیریت راهبردی رسانه از نظریه تا اجراء، لوئی کونگ؛ ترجمه: علی اکبر فرهنگی، علی رضا قراگوزلو؛  
مریم خطیب، تهران، دانش
۳. باز اندیشی در سیاست فرهنگی، جیم مک گوییگان، ترجمه: نعمت الله فاضلی و مرتضی قلیچ
۴. سیاستگذاری و برنامه ریزی فرهنگی در ایران، ترجمه: پرویز اجلالی
۵. مبانی و اصول سیاست فرهنگی در آسیا و آفریقا به کوشش رسول حسین لی
۶. سیاستگذاری عمومی، مجید وحید، نشر میزان
۷. مدیریت استراتژیک، دیوید، ترجمه: دکتر پارسا یان
۸. تصمیم گیری سازمانی و خط مشی گذاری عمومی، قلی پور
۹. جنگل استراتژی، میتزرک، ترجمه: دکتر محمد احمدپور

۱۰. Media Management; B. K. Chaturvedi; Global Vision Publishing House, ۲۰۰۷
۱۱. Media Management; S. Kundra; Anmol Publications Pvt. Ltd, ۲۰۰۵
۱۲. Managing in the Media; Peter Block, William Houseley, Tom Nicholls, Ron Southwell;  
Focal Press, ۲۰۰۱
۱۳. Media Management:Leveraging Content for Profitable Growth; Andrej Vizjak, Max  
Josef Ringlstetter; Springer, ۲۰۰۵
۱۴. Handbook of Media Management And Economics; Alan B. Albaran, Sylvia M. Chan-  
Olmsted, Michael O. Wirth; Routledge, ۲۰۰۶
۱۵. Media Management: A Casebook Approach; George Sylvie, C. Ann Hollifield, Ardyth  
Broadric Sohn; Lawrence Erlbaum Associates, ۲۰۰۷
۱۶. The Social Media Management Handbook: Everything You Need To Know To Get Social  
Media Working In Your Business; Robert Wollan, Nick Smith, Catherine Zhou; John  
Wiley & Sons, ۲۰۱۱



نام درس: دین در رسانه

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۱۸

پیش نیاز: ندارد

### هدف درس:

آشنایی با چگونگی ارتباط و تعامل دین و رسانه  
شناسخت ظرفیت رسانه در طرح مباحثت دینی در رسانه  
آسیب شناسی طرح معارف دینی از طریق رسانه  
تبیین رویکرد اسلامی

### شرح درس:

- صور ارتباط دین و رسانه

- دین رسانه‌ای

- رسانه دینی

- دین در رسانه

- رسانه و امر قدسی

- ضرورت و اهمیت

- حدود و تغور طرح

- شیوه‌های طرح

- تکنیک‌ها و شیوه‌های عرضه

- قالب‌های عرضه

- ظرفیت شناسی

- ظرفیت شناسی رسانه در طرح معارف دینی

- معارف دینی در رسانه

- عقاید دینی در رسانه

- شعار و مناسک دینی در رسانه

- تجربه دینی در رسانه

## - آسیب شناسی طرح معارف دینی در رسانه

### منابع:

- ۱ بازاندیشی درباره رسانه، دین و فرهنگ / استوارت ام. هوور، نات لاندبای؛ ترجمه مسعود آربایی نیا؛ ویراستار محمد مظاہری. - تهران
  - ۲ دین و رسانه / به کوشش محمد رضا جوادی یگانه، حمید عبداللهان؛ برای دفتر پژوهش‌های رادیو. - تهران : طرح آینده!
  - ۳ مجموعه مقالات همایش رسانه تلویزیون و سکولاریسم / [تهیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم : دفتر عقل ( ۲ جلد )
  - ۴ جستارهایی در رسانه / مولفان جمعی از نویسندها؛ به کوشش حمید رضا قادری، حسین عمید. (ج. ۲). دین و رسانه؛ ج. ۲. دین و رسانه؛ ج. ۴. اخلاق و رسانه) قم: دانشگاه ادیان و مذاهب
  - ۵ رسانه‌ها و دین، ناصر باهتر.
  - ۶ دین و رسانه، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما
- 
- ۷ When Religion Meets New Media; Heidi Campbell; Taylor & Francis; ۲۰۱۰
  - ۸ Religion, Media, And the Public Sphere; Birgit Meyer, Annelies Moors; Indiana University Press, ۲۰۰۶
  - ۹ Religion, Media, and the Marketplace; Lynn Schofield Clark; Rutgers University Press, ۲۰۰۷
  - ۱۰ Rethinking media, religion, and culture; Knut Lundby; Sage Publications, ۱۹۹۷
  - ۱۱ Religión and Media; Hent De Vries, Samuel Weber; Stanford University Press, ۲۰۰۱
  - ۱۲ Media, Religion and Conflict; Lee Marsden, Heather Savigny; Ashgate Publishing, Ltd., ۲۰۰۹
  - ۱۳ Encyclopedia Of Religion, Communication, And Media; Daniel A. Stout; Routledge, ۲۰۰۶
  - ۱۴ Religion, Media, and Culture: A Reader; Gordon Lynch, Jolyon Mitchell; Taylor & Francis, ۲۰۱۱



نام درس : **رسانه دینی**

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲ واحد

شماره درس : ۱۱۰۱۹

پیش نیاز : درس ۳۴ از دوره کارشناسی علوم ارتباطات

### **هدف درس :**

آشایی، نقد و بررسی نظریه ها و دیدگاههای موجود در حوزه رسانه دینی  
تبیین رویکرد اسلامی در حوزه رسانه دینی

### **شرح درس :**

- چیستی رسانه دینی

- ماهیت

- تاریخچه

- عناصر بیانی

- گونه ها

- ظرفیت ها

- هنجارها

- نظریه های رسانه دینی

- کارکردهای رسانه دینی

- ساختارهای برنامه ای رسانه دینی

- آسیب شناسی رسانه های دینی موجود

مطالعه یکی از رسانه های دینی می تواند به عنوان پژوهش پژوهشی به دانشجویان ارائه شود.



## منابع:

۱. بازاندیشی درباره رسانه، دین و فرهنگ / استوارت ام. هرور، نات لاندیبای؛ ترجمه مسعود آربایی‌نیا؛ ویراستار محمد مظاہری. - تهران
  ۲. دین و رسانه / به کوشش محمد رضا جوادی یگانه، حمید عبدالهیان؛ برای دفتر پژوهش‌های رادیو. - تهران : طرح آینده؛
  ۳. مجموعه مقالات همایش رسانه تلویزیون و سکولاریسم / [تبیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم : دفتر عقل (۲ جلد)
  ۴. جستارهایی در رسانه/مولفان جمعی از نویسندهای؛ به کوشش حمید رضا قادری، حسین عمید. (ج.۲. دین و رسانه؛ ج.۳. دین و رسانه؛ ج.۴. اخلاق و رسانه) قم: دانشگاه ادبیان و مذاهب
  ۵. سینما در نگاه اندیشه، مجموعه مصاحبه‌های حوزه هنری سازمان تبلیغات
  ۶. تبلیغ و مبلغ در آثار شهید مطهری (ره) به کوشش عبدالرحیم موگنی
  ۷. پژوهشی در تبلیغ، محمد تقی رهبر
  ۸. تبلیغ دین از منظر دین، پژوهشکده تحقیقات اسلامی
  ۹. دین، سینما، ایران، مجموعه مصاحبه‌ها، حوزه هنری سازمان تبلیغات
  ۱۰. دین و سینما، دکتر محمد مددبور
- 
۱۱. Encyclopedia Of Religion, Communication, And Media; Daniel A. Stout; Routledge, ۲۰۰۶
  ۱۲. Media, Religion and Conflict; Lee Marsden, Heather Savigny; Ashgate Publishing, Ltd., ۲۰۰۹
  ۱۳. Religión and Media; Hent De Vries, Samuel Weber; Stanford University Press, ۲۰۰۱
  ۱۴. Religion, Media, and Culture: A Reader; Gordon Lynch, Jolyon Mitchell; Taylor & Francis
  ۱۵. Rethinking media, religion, and culture; Knut Lundby; Sage Publications, ۱۹۹۷
  ۱۶. When Religion Meets New Media; Heidi Campbell; Taylor & Francis; ۲۰۱۰

## نام درس : دین، فرهنگ و اسطوره

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲ واحد

پیش نیاز : ندارد

شماره درس : ۱۱۰۲۰

### هدف درس :

آشنایی، نقد و بررسی نظریه‌های مرتبط در حوزه دین، فرهنگ و اسطوره  
تبیین رویکرد دینی در حوزه دین، فرهنگ و اسطوره  
شناخت نقش اسطوره در دین، فرهنگ، سیاست و رسانه

### شرح درس :

تاریخچه مطالعه اسطوره، نظریه‌ها و مفاهیم و صاحب‌نظران مطالعه آن

استوپره و سایر عناصر فرهنگی (زبان، ادبیات، هنر و ...)

استوپره و نقش آن در جوامع کهن و جدید

نقش استوپره در سیاست

نقش استوپره در صنایع فرهنگی

استوپره‌ها و رسانه‌های جدید

استوپره و ساز و کارهای اثربخشی آن

استوپره از منظر قرآن کریم

استوپره و دین

دین و آئین

رسانه و آئین

مناسک دینی

دین، فرهنگ و معنا



## منابع:



۱. اسطوره، روتون، ترجمه: ابوالقاسم اسماعیل پور
۲. اسطوره و معنا، استرسون، ترجمه: شهرام خسروی
۳. جهان اسطوره شناسی، الکساندر کراپ، ترجمه: جلال ستاری
۴. چشم اندازهای اسطوره، میرجا الیاده، ترجمه: جلال ستاری
۵. ارتباطات آئینی، تهران. دانشگاه امام صادق علیه السلام
۶. جستارهایی در رسانه/مولفان جمیع از نویسندها؛ به کوشش حمیدرضا قادری، حسین عمید. (ج. ۲. دین و رسانه؛ ج. ۳. دین و رسانه؛ ج. ۴. اخلاق و رسانه) قم: دانشگاه ادیان و مذاهب
۷. بازاندیشی درباره رسانه، دین و فرهنگ / استوارت آم. هوور، نات لاندبای؛ ترجمه مسعود آریایی‌نیا؛ اوبراستار محمد مظاہری. - تهران
۸. دین و رسانه/ به کوشش محمد رضا جودای یگانه، حمید عبدالهیان؛ برای دفتر پژوهش‌های رادیو. - تهران : طرح آینده؛
۹. مجموعه مقالات همایش رسانه تلویزیون و سکولاریسم / [نهیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم : دفتر

۱۰. Religion as history, religion as myth; David L. Snellgrove; Orchid Press, ۲۰۰۶
۱۱. Screening The Sacred: Religion, Myth, And Ideology In Popular American Film; Joel W. Martin; Westview Press, ۱۹۹۰
۱۲. Religion As Myth: Describing the Origins of Faith and Religion, and Including 'The Hypothesis'; Peter Williams; AuthorHouse, ۲۰۰۸
۱۳. Myth, Ritual, and Religion; Andrew Lang; Forgotten Books, ۱۹۶۸
۱۴. Myth and Religion in Mircea Eliade; Douglas Allen; Routledge, ۲۰۰۲
۱۵. The Myth of Religious Violence: Secular Ideology and the Roots of Modern Conflict; William T Cavanaugh; Oxford University Press, ۲۰۰۹
۱۶. Imagining the Fetus: The Unborn in Myth, Religion, and Culture; Vanessa R. Sasson, Jane Marie Law; Oxford University Press, ۲۰۰۸
۱۷. Religion and Myth; James MacDonald; Kessinger Publishing, ۲۰۱۱
۱۸. Religion and Culture in Medieval Islam; Richard G. Hovannessian, Georges Sabagh; Cambridge University Press, ۱۹۹۹
۱۹. Religion and culture:an introduction to anthropology of religion; Annemarie De Waal Malefijt; Macmillan, ۱۹۷۸
۲۰. Religion and Culture; A Critical Survey of Methods of Approach to Religious Phenomena; Frederick Schleiter; Hardpress Publishing, ۲۰۱۲
۲۱. Culture and Religion:A Conceptual Study; Basil Pohlong; Mittal Publications, ۲۰۰۴
۲۲. Religion and Culture:Essays in Honor of Paul Tillich; Walter Leibrecht, Paul Tillich; Ayer Publishing, ۱۹۷۲
۲۳. Religion and Culture; Michel Foucault, Jeremy R. Carrette; Manchester University Press ND, ۱۹۹۹
۲۴. Myth and Religion: The Edited Transcripts; Alan Watts; Tuttle Publishing, ۱۹۹۶

# سرفصل دروس

## اختیاری



## نام درس: اخلاق و رسانه

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۲۱

پیش نیاز: ندارد

### هدف درس:

آشنایی، نقد و بررسی نظریه های موجود در حوزه اخلاق رسانه ای  
تبیین مبانی نظری و اصول و قواعد هنجاری اخلاقی رسانه در رویکرد اسلامی

### شرح درس:



- مبانی نظری اخلاقی رسانه;
- اصول کلی اخلاقی در حوزه رسانه;
- فواعد اخلاقی در حوزه دین;
- فواعد اخلاقی در حوزه فرهنگی (آموزش، خانواده، تربیت، ورزش، سرگرمی و ...);
- فواعد اخلاقی در حوزه اقتصادی;
- فواعد اخلاقی در حوزه محیط سیاسی;
- فواعد اخلاقی در نسبت با محیط زیست;
- فواعد اخلاقی در تولید پیام;
- فواعد اخلاقی در توزیع پیام;
- فواعد اخلاقی در حوزه مخاطبان;
- فواعد اخلاقی در حوزه ذینفعان (مالکان، آگهی دهنده‌گان، دولت، دستگاهها و سازمانها، گروهها و ...);
- راست و دروغ رسانه‌ای:
- خبر و تحلیل:



- گزارش و برنامه‌های مستند;
- برنامه‌های نمایشی:
- امر به معروف، نهی از منکر و نقد رسانه‌ای;
- افشاگری، غبیت و تهمت رسانه‌ای;
- احترام و اهانت رسانه‌ای;
- انذار و تبیه رسانه‌ای:



- الگو سازی رسانه؛
- رسانه و فطرت انسانی:
  - فطرت خدا پرستی؛
  - فطرت حقیقت طلبی؛
  - فطرت زیبایی طلبی؛
  - فطرت اخلاقی (میل به خوبی)؛
- رسانه و تحریک غرایز:
  - غرایزه جنسی؛
  - غرایزه لذت جویی؛
  - غرایزه نکاثر؛
  - غرایزه برتری طلبی؛
- حیا در رسانه:
  - حیای تولید کنندگان؛
  - حیای بازیگران؛
  - حیای مخاطبان؛
- رسانه و هیجانات (خشونت، شادی و ...);
- شیوه‌های طرح مسائل اخلاقی (اخلاق دستوری) در رسانه
- رسانه و رفتار

## منابع:

۱. معیارهای اخلاق رسانه‌ای در رادیو / محمد مهدی لبیبی: [برای] دفتر پژوهش‌های رادیو [صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران]. تهران: طرح آینده.
۲. نگاهی دیگر به اخلاق رسانه‌ای / نویسنده‌گان پی جی سنتی مان... [و دیگران]: مترجمان محمود حقیقت کاشانی... [و دیگران]. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها.
۳. چستارهایی در رسانه/مولانا جمعی از نویسنده‌گان؛ به کوشش حمیدرضا قادری، حسین عمید. (ج. ۲). دین و رسانه: ج. ۳. دین و رسانه: ج. ۴. اخلاق و رسانه) قم: دانشگاه ادیان و مذاهب.
۴. اخلاق رسانه‌ای / به کوشش محمد سلطانی فر؛ به سفارش پژوهشکده تحقیقات راهبردی، گروه پژوهشی فرهنگی و اجتماعی. تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، مرکز تحقیقات استراتژیک.

۵. الگوی هنجاری رسانه ملی (از دیدگاه رهبران جمهوری اسلامی ایران): به کوشش علی اصغر ترکاشوند؛ با مقدمه و همکاری ناصر باهنر. - تهران: دانشگاه امام صادق (علی السلام)،
۶. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های امام خمینی (ره). تهران: صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما،
۷. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از رهنمودای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی). تهران: صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما،
۸. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های علامه طباطبائی (ره). تهران: صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما،
۹. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های شهید مطهری (ره)؛ تهران: صدا و سیما؛ جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما،
۱۰. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های آیت الله جوادی آملی / [تبیه و تدوین] اداره کل پژوهش و آموزش سیما. [بی‌جا]: اداره کل پژوهش و آموزش سیما
۱۱. Media And Morality:On the Rise of the Mediapolis; Roger Silverstone; Polity Press, ۲۰۰۷
۱۲. Morality in Media; Frederic P. Miller, Agnes F. Vandome, McBrewster John; VDM Verlag Dr. Mueller e.K., ۲۰۱۱
۱۳. Distant Suffering:Morality, Media and Politics; Luc Boltanski; Cambridge University Press; ۱۹۹۹
۱۴. Media, Markets, and Morals; Edward H. Spence, Andrew Alexandra, Aaron Quinn, Anne Dunn; John Wiley & Sons, ۲۰۱۱
۱۵. Media, mission and morality; John Calhoun Merrill; Marquette Books, ۲۰۰۷
۱۶. Media and the Moral Mind; Ron Tamborini; Taylor & Francis, ۲۰۱۲
۱۷. Ethics and the Media:An Introduction; Stephen J. A. Ward; Cambridge University Press, ۲۰۱۱
۱۸. Media Ethics And Social Change; Valerie Alia; Routledge, ۲۰۰۴
۱۹. Media Ethics: Opening Social Dialogue; Bart Pattyn ; Peeters Publishers , ۲۰۰۰



نام درس : فقه و رسانه

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲ واحد

پیش نیاز : ندارد

شماره درس : ۱۱۰۲۲

### هدف درس :

آشنایی با فقه، ادوار و تحول آن

تحلیل و بررسی موضوعات مرتبط با رسانه از نگاه فقهی

### شرح درس :



- تعریف فقه و ضرورت آن
- گستره فقه در مکتب تشیع
- ادوار فقه ( تاریخ فقه و حوزه‌های فقهی در جهان اسلام )
- فقه موضوعی
- تحول موضوعی فقه در عصر حاضر و نیازهای زمان ( رابطه فقه و مسائل روز )
- مفهوم فقه رسانه و نقش رسانه‌ها از منظر فقهی
- اطلاع رسانی در نگاه فقه
- افشاء اسرار از نگاه فقه
- حریم خصوصی از نگاه فقه
- امنیت ملی از نگاه فقه
- حدود و ثغور روشنگری افکار عمومی و اشاعه فحشا
- تبلیغات در رسانه ( جواز یا حرمت استفاده از زنان و کودکان در تبلیغات )
- مرز تبلیغات دروغ و برجسته سازی و غلو
- احکام فقهی سرگرمی در رسانه
- مفهوم شناسی سرگرمی
- گونه شناسی سرگرمی
- حدود و ثغور سرگرمی
- احکام فقهی برنامه تلویزیونی ( دروغ، نهمت، غبیت، نسخر، تحقیر و اشاعه ادبیات رکیک و رشت )
- طنز
- موسیقی

- نمایشی

- مسابقات

- احکام فقهی تولید برنامه‌های تلویزیونی

- پیش تولید (ایده، طرح، فیلم نامه)

- عوامل انسانی تولید

- شیوه‌های طرح احکام شرعی در رسانه

- ضرورت و اهمیت

- حدود و ثغور

- تکنیک‌ها و شیوه‌ها

- قالب‌ها

- ظرفیت شناسی



### منابع:

۱. امام خمینی و رسانه‌های گروهی: (مبانی فقهی و حقوقی) / مولف جواد فخار طوسی. تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، موسسه چاپ و نشر عروج
۲. پژوهشی فقهی در خبر و خبرگزاری؛ جواد فخار طوسی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی
۳. سینما در آیینه فقه؛ درس خارج فقه حضرت آیه الله مروجی؛ تهران. حوزه هنری، پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی
۴. محدودیت‌های پیام‌رسانی در قوانین دینی و بشری / احمدعلی قانع. - قم : موسسه بورستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)
۵. هنجارشکنی در رسانه‌های جمعی / علی آفابور؛ [تئیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم : دفتر عقل
۶. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های امام خمینی(ره). تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما.
۷. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از رهنمودای مقام معظم رهبری (مدظلله العالی). تهران: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، اداره کل پژوهش و آموزش سیما
۸. تجلی پیام در افق رسانه ملی: برگرفته از اندیشه‌های آیت الله جوادی آملی / [تئیه و تدوین] اداره کل پژوهش و آموزش سیما. [بی‌جا]: اداره کل پژوهش و آموزش سیما

نام درس : حکمت و رسانه

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۲۳

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

آشنایی، تقدیر و بررسی نظریه‌های موجود در این حوزه

شناخت مبادی فلسفی و حکمت دینی رسانه

### شرح درس :

- ابعاد رسانه (ارتباطی، فناوری، هنری، سازمانی، کاربری)؛
- هستی شناسی رسانه (ابزارانگاری، موجیت تکنولوژیک، افتضالگرایی تکنولوژیک، جهان مجازی)؛
  - مبانی معرفتی رسانه؛
  - مبانی انسان شناختی رسانه؛
  - مبانی فرهنگ شناختی رسانه؛
  - عقاید رسانه‌ای؛
  - اطلاعات: واقعیت، حقیقت، مجاز
  - رسانه و خدا؛
  - رسانه و عالم غیب؛
- رسانه و عالم شهود (نگاه استقلالی و نگاه آیه‌ای به طبیعت)؛
  - رسانه و عالم خیال؛
  - رسانه و معرفت انسان؛
  - رسانه و قوای ادراکی انسان؛
    - بهره‌گیری از قوای ادراکی (حس، خیال، عقل)؛
    - تأثیر بر قوای ادراکی (حس، خیال، عقل)؛
      - رسانه و احساسات انسان؛
      - رسانه و سعادت انسان؛
      - رسانه و هویت انسان؛
      - رسانه و سکولاریسم.

## منابع:

۱. زیبایی‌شناسی و فلسفه رسانه / ترجمه و ویرایش زیر نظر سید حسن حسینی. - تهران: دانشکده صدا و سیما- مهرنیوشا
۲. حکمت رسانه‌های مدرن / اصغر فهیمی فر. - تهران: مارلیک
۳. دیالکتیک صورت و معنادر هنر، تلویزیون و سینما؛ علی اصغر فهیمی فر؛ تهران، موسسه فرهنگی هنری منادی تربیت
۴. مجموعه مقالات همایش رسانه تلویزیون و سکولاریسم؛ [تهیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم: دفتر عقل،
۵. مجموعه مقالات دومین هم‌اندیشی سراسری رسانه تلویزیون و سکولاریسم / نویسنده‌گان جمعی از پژوهشگران؛ [تهیه کننده] مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما. - قم: دفتر عقل،  
عنظیریه کش ارتباطی ( عقل و عقلانیت جامعه )؛ هایرماس یورگن؛ کمال پولادی؛ تهران. موسسه انتشاراتی روزنامه ایران؛
۶. سینما و مقصود، چالش فیلم با علوم الهی؛ مارش کلابو، نگین نگهبان، تهران. بنیاد سینمایی فارابی،
۷. تکنولوژی رسانه‌ای از منظری انتقادی ( طرح مباحثی در حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای ) / یوست ون‌لون؛ مترجم احمد علیقلیان؛ ویراستار علمی بیژن عبدالکریمی. تهران: همشهری، ۱۳۸۸.
۸. جستارهایی در رسانه / مؤلفان جمعی از نویسنده‌گان؛ به کوشش حمیدرضا قادری، حسین عمید. ( ج. ۱، فناوری و رسانه ) قم: دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۸۸.
۹. The real thing:doing philosophy with media; Front Cover; Christina Slade; Peter Lang, ۲۰۰۲
۱۰. Philosophy and Society:Philosophy-Related Media, Philosophy and Culture, Philosophy Awards, Philosophy Education, Philosophy Events; Source: Wikipedia; General Books LLC, ۲۰۱۱
۱۱. New Philosophy for New Media; Mark Boris Nicola Hansen; MIT Press, ۲۰۰۴
۱۲. Imagologies:Media Philosophy; Mark C. Taylor, Esa Saarinen; Routledge, ۱۹۹۴
۱۳. Philosophy of Media Sounds; Michael Schmidt; Atropos Press, ۲۰۰۹
۱۴. Toward a Philosophy of Media:An Investigation Into the Relationship Between Electronic Mass Media (television) and the Construction of Subjectivity; Julian Darley; University of Texas at Austin, ۱۹۹۷
۱۵. The Philosophy of the Coen Brothers; Mark T. Conard; University Press of Kentucky, ۲۰۰۹
۱۶. Reading the Figural, Or, Philosophy After the New Media; David Norman Rodowick ; Duke University Press, ۲۰۰۱
۱۷. History and Philosophy of the Media; Michael Schmid ; GRIN Verlag, ۲۰۰۷



نام درس : **تاریخ و رسانه**

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۲۴

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

آشنایی دانشجویان با شیوه‌های صحیح پردازش به فیلم‌های تاریخی به خصوص دینی و رسانه‌ای  
نقد و بررسی شیوه‌های موجود پردازش فیلم‌های تاریخی

### شرح درس :

- تعریف تاریخ و ضرورت بحث از تاریخ در رسانه
- فلسفه تاریخ و عوامل محرك تاریخ
- تاریخ نگاری در اسلام و قرآن
- واقعیت تاریخ و روایت دراماتیک در رسانه
- تفاوت شخصیت‌های تاریخی در رسانه با شخصیت‌های واقعی تاریخی
- جایگاه تخیل و واقعیت‌های تاریخی
- تاریخ مقدس و رسانه
- ضرورت شناخت موقعیت‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی تاریخی
- ضرورت مردم‌شناسی تاریخی در فیلم‌های تاریخی
- دیالوگ در فیلم‌های تاریخی و راهکارها
- نقش خواص و رهبران تأثیرگذار در مسیر تاریخ
- قهرمانان توحیدی و ضد قهرمانان در تاریخ
- عوامل جذابیت در فیلم‌های تاریخی مذهبی (دکور، صحنه آرایی، نورپردازی، خشونت و ...)
- شیوه‌های طرح تاریخ از نگاه اسلام ( عبرت آموزی، تذکر به سنت‌های الهی و ...)
- حد مجاز تصرف در واقعیت‌های تاریخی و تحریف تاریخ
- شیوه صحیح پردازش به زندگی پامیران الهی و ائمه (ع) و وضع موجود در رسانه
- برش‌های زمانی و مکانی در فیلم‌های تاریخی



- شخصیت پردازی زنان در فیلم‌های تاریخی
- آسیب‌شناسی فیلم‌های تاریخی و راهکارها

### **منابع:**

۱. تاریخ در رسانه / ویدا همراه؛ [برای] دفتر پژوهش‌های رادیو. تهران: طرح آینده.
۲. تاریخ‌نگاری به شیوه رادیو BBC / صفورا برومند؛ [برای] دفتر پژوهش‌های رادیو. - تهران: طرح آینده.
۳. کاوش‌هایی در ارتباطات و تاریخ / [ویراستار] باری زلایزر؛ ترجمه‌ی مریم کیانی. تهران: ساقی
۴. دیالکتیک آینین (آینین برنامه‌سازی درباره تاریخ مقدس و رسانه) / تقی ربانی. قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، مرکز پژوهش‌های اسلامی
۵. برنامه‌سازی در موضوع مهدویت / مهدی داؤدآبادی؛ تهیه‌کننده مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، اداره کل خدمات رسانه ای. تهران: مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما.
۶. جامعه و تاریخ در قرآن؛ محمد تقی مصباح یزدی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (رهنما)
۷. رسانه شیعه: جامعه‌شناسی آئین‌های سوگواری و هیئت‌های مذهبی در ایران با تأکید بر دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی؛ محسن حسام مظاہری. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل
۸. سینما در آئینه یوسف علی‌الله؛ حسن ایدرم؛ تهران: پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی (حوزه هنری).
۹. History and the Media; David Cannadine ; Palgrave MacMillan, ۲۰۰۷
۱۰. History in the Media: Film And Television ; Robert Niemi; ABC-CLIO , ۲۰۰۶



**نام درس: جامعه‌شناسی تبلیغات**

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۲۶

پیش نیاز: ۱۱۰۱۲

**هدف درس:**

شناخت شیوه‌های تبلیغ و چگونگی تأثیرگذاری در مخاطبان

تبیین رویکرد دینی در حوزه تبلیغات و اقناع

**شرح درس:**

- حوزه جامعه‌شناسی تبلیغات در میان علوم اجتماعی
- مفهوم و سنج شناسی تبلیغات
- تبلیغات در گستره‌های تاریخ
- نظریه‌های تبلیغات
- روانشناسی اجتماعی تبلیغات
- تبلیغات سیاسی
- دولت و تبلیغات
- عملیات روانی
- تبلیغات تجاری
- تبلیغات مذهبی
- اخلاق و تبلیغات
- تبلیغات و زبان
- تبلیغات و نمادها
- تبلیغات و رساندها
- ارزشیابی تبلیغات
- شناخت سازمانهای تبلیغاتی
- نگاهی به مسائل تبلیغات در ایران

## منابع:

۱. ارتباطات متقادع‌گرانه و تبلیغ؛ محمد علی حکیم آراء؛ تهران. سمت؛ ۱۳۸۴
۲. پژوهشنامه تبلیغات / پژوهش و نگارش محمد رضا رسولی. - تهران : وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۸۶
۳. روانشناسی و تبلیغات؛ محمد کاویانی؛ قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۷
۴. مردم شناسی تبلیغات، محمود اکرامی، نشر ایوار، ۱۳۸۶
۵. سیره تبلیغی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ( در آمدی بر سیاست تبلیغی اسلام در عصر ارتباطات)؛ اصغر افتخاری؛ تهران؛ مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی. ۱۳۷۷
۶. عصر تبلیغات، آنتونی پراکتیس ، الیوت آرتسنون؛ سید کاووس سید امامی، محمد صادق عباسی، سروش؛ ۱۳۸۷
۷. تبلیغات (هنر و رسانه‌ها) از دیدگاه امام خمینی(س) / تدوین علی اصغر دیاغ؛ استخراج معاونت پژوهشی موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س). - [تهران]؛ موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)، ۱۳۸۱.
۸. نقد ادبی و مطالعات فرهنگی؛ فراتی نقاده از آگهی‌های تجاری در تلویزیون ایران / حسین پاینده. - تهران: روزنگار، ۱۳۸۵
۹. مبارزات انتخاباتی؛ آمرزه‌های نوین در بازاریابی سیاسی / تالیف دنیس کاواناگ؛ برگردان رضا حائز. تهران: پنگان، ۱۳۸۰.



## نام درس: جهان سوم و امپریالیسم ارتباطی و خبری

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۲۷

پیش نیاز: ندارد

### هدف درس:

شناسخت عمیق‌تر و وسیع‌تر در مورد عملکرد سلطه‌گرانه خبرگزاری‌ها و وسائل ارتباط جمعی کشورهای بزرگ غربی

درک بیشتر ماهیت تهاجمات و ارتباطی به ممالک جهان سوم آمادگی برای مقابله با سلطه‌های ارتباطی و خبری جدید.

### شرح درس:

- مقدمه: اهمیت تاریخی مقابله کشورهای جهان سوم با شیوه‌های جدید سلطه فرهنگی و ارتباطی قدرت‌های بزرگ استعماری و کوشش آنها در راه استقرار «نظم جهانی نوین اطلاعات و ارتباطات

- تحولات مبارزات استقلال طلبی و سیاست‌های استعمارزدایی پس از جنگ جهانی دوم از استقلال سیاسی تا استقلال فرهنگی و اقتصادی - انقلاب مهم جهان سوم - کنفرانس باندونک و کنفرانس‌های سران ممالک جنبش غیر متعهد - آغاز مقابله با مثرات فرهنگی و ارتباطی استعمار.

- مفاهیم و نظریه‌های امپریالیسم: برداشت‌های اجتماعی - اقتصادی و سیاسی نگرش‌های مارکیستی و نئومارکیستی - ریشه‌های امپریالیسم وسائل و ابزارهای امپریالیسم - آثار و نتایج سلطه امپریالیسم - مظاهر سلطه امپریالیسم در زمینه فرهنگ و ارتباطات.

- شناسخت امپریالیسم ارتباطی و خبری: زمینه‌های تهاجم سلطه فرهنگی و ارتباطی - تئوری‌های امپریالیسم ارتباطی و خبری (نظریه توسعه بخشی ارتباطات و نظریه « جریان آزاد اطلاعات ») - تکنولوژی‌های امپریالیسم ارتباطی خبری (نرم افزارها و ساخت افزارهای ارتباطی) - بازار جهانی و گزارش‌های خبری، برنامه‌های تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی.

- مبارزات جهان سوم در برابر امپریالیسم ارتباطی و خبری: کوشش‌های جهان سوم برای مقابله با نابرابری‌های جهانی ارتباطات و عدم تعادل‌های بین‌المللی اطلاعات از طریق « یونسکو » و جنبش کشورهای غیر متعهد و محافل و مجتمع علمی و دانشگاهی - صفات آرائی کشورهای سلطه‌گر غربی در مقابل استقلال طلبی فرهنگی و ارتباطی جهان سوم.

- پیشبرد برنامه‌ریزی‌ها و سیاست گذاری‌های ملی ارتباطی: کنفرانس‌های منطقه‌ای سیاست‌های ملی ارتباطی در آمریکای لاتین، آسیا، آفریقا، شمال آفریقا و خاورمیانه.



- مقابله با عدم تعادل و یک جهتی بودن اطلاعات بین المللی؛ اعلامیه‌های کنفرانس عمومی یونسکو در مورد کاربرد ماهواره‌های پخش مستقیم تلویزیونی (پائیز ۱۹۷۲) و نقش وسائل ارتباط جمعی در روابط بین المللی (پائیز ۱۹۷۸)
- پیشرفت معارضه جوئی جهان سوم علیه سلطه فرهنگی و ارتباطی جهانی؛ مساعی « یونسکو » و جنبش کشورهای غیر منعهد در راه برقراری « نظم جهانی نوین اطلاعات و ارتباطات » - گزارش « کمیسیون بین المللی مطالعه درباره مسائل ارتباطات » در جهان (۱۹۸۰) - ایجاد « برنامه بین المللی توسعه ارتباطات » (۱۹۸۱) - خروج ایالات متحده آمریکا از یونسکو
- مساعی جدید جهان سوم برای تحقیق « نظم جهانی نوین اطلاعات و ارتباط همکاری‌های جهانی و منطقه‌ای در راه دستیابی به استقلال خبری (تأسیس شبکه خبرگزاری‌های کشورهای غیر منعهد، « خبرگزاری سرتاسری آفریقا » و « خبرگزاری ممالک منطقه کارائیب »، « آژانس سرویس‌های خبری آمریکای لاتین » و « شبکه خبری آسیا و اقیانوسیه ») کوشش‌های اخیر برای ایجاد شیوه‌های مستقل روزنامه‌نگاری و تکیه بر ارزش‌ها و معیارهای جدید خبری جهت پیشرفت و توسعه جهان سوم - اقدامات تازه یوپاقمه<sup>بین المللی</sup> توسعه ارتباطات برای تهیه مقدمات برقراری نظم جهانی نوین مورد نظر.

#### منابع:

۱. ارتباطات جمعی و روابط بین الملل / گردآوری علی اصغر کیا[برای] مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی. - تهران: آن،
۲. اطلاعات عالمگیر و ارتباطات جهانی؛ حمید مولانا؛ محمد حسین برجیان. فم. موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی(س)
۳. عصر اطلاعات (۲ جلد) ماتنول کاستلز؛ علی پایا، حسن چاوشیان و ...؛ تهران . طرح تو فرنگ جهانی(رسانه، هنر، سیاستگذاری و جهانی شدن) دایانا کرین و دیگران. نعمت الله فاضلی، مرتضی قلبجی؛ تهران. دانشگاه امام صادق علی السلام
۴. اقتصاد سیاسی، ارتباطات جهانی و امنیت انسانی / مولف پیتر ویلکن؛ مترجم مرتضی بحرانی. - تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی،
۵. جغرافیای سیاسی اطلاعات (فاسله‌های بی فاسله) / حسن اشرفی ریزی، زهرا کاظم پور. - نهران: نشر چاپار
۶. جهانی‌سازی و رسانه‌های محلی [چل پرو] / علی طلوعی. - تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی جام جم
۷. عصر سی ان ان و هالیوود: منافع ملی، ارتباطات فرامملی / محمد مهدی سمتی؛ ترجمه نرجس خاتون براهری؛ با مقدمه حسین بشیریه. - تهران: نشر نی،

## نام درس : موقعیت جهانی ادیان

شماره درس : ۱۱۰۲۵

نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

آشنایی با جایگاه و موقعیت دین در جهان معاصر،  
شناخت نحوه پراکنش جغرافیایی-تمدنی پیروان ادیان  
شناخت میزان برخورداری و بهره‌گیری ادیان موجود از رسانه‌های جدید در تبلیغ آمیزه‌های خویش.

### شرح درس :

- گونه شناسی ادیان موجود
- جمعیت شناسی پیروان ادیان
- پراکنش جغرافیایی پیروان ادیان و فرق تابعه (و موقعیت شناسی تمدنی مکانهای استقرار)
- سیر تعامل ادیان از برخورد تا گفت و گو
- موقعیت شناسی دین در جهان مدرن (با توجه به روند سکولاریزاسیون از رنسانس )
  - دین در فرایند جهانی شدن
  - دین و نظام‌های ایدئولوژیک
  - دین و معنویت گرامی‌های نویدید
- ادیان و بحرانهای تمدنی (حقوق بشر ، محیط زیست ، و....)
- موقعیت جهانی اسلام بویژه با عطف توجه به نقش و تأثیر جهانی انقلاب اسلامی
- شیوه‌ها و الگوهای تبلیغی ادیان و نحوه بهره‌گیری آنها از رسانه‌های عصری (رویکرد تاریخی)
- میزان برخورداری و نحوه استفاده ادیان بزرگ از امکانات رسانه‌ای جدید در راستای تبلیغ و ترویج
  - آموزه‌های خود
  - آینده دین / ادیان



### منابع :

۱. آشنایی با ادیان بزرگ، حسین توفیقی

۱. تاریخ جامع ادیان، علی اصغر حکم
۲. تاریخ مختصر ادیان بزرگ، فیلسین شاه
۳. ملل و نمل، استاد جعفر سبحانی
۴. ملل و نمل، شهرستانی
۵. تاریخ جامعه ادیان، جان نام
۶. ادیان در قرآن، علی الشیخ العراقي
۷. کلام مسیحی، زیبایی نژاد
۸. انجیل، تورات، قرآن و علم، بوکامی
۹. آشنایی با مسیحیت، موسسه امام خمینی(س)
۱۰. آشنایی با انجیل اربعه، موسسه امام خمینی(س)
۱۱. آشنایی با انجیل اربعه، موسسه امام خمینی(س)

۱۲. The Religion Of The Hindus; Kenneth W. Morgan; Motilal BanarsiDass Publ., ۱۹۸۷
۱۳. Buddhism the Religion of No-Religion; Alan Watts; Tuttle Publishing, ۱۹۹۹
۱۴. Islam:The Religion and the People; Bernard Lewis, Buntzie Ellis Churchill; Pearson Prentice Hall, ۲۰۰۹
۱۵. Religions of the World; Lewis M. Hopfe, Mark R. Woodward; Prentice Hall, ۲۰۰۸
۱۶. Religions of the World:The Illustrated Guide to Origins, Beliefs, Traditions & Festivals; Elizabeth Breuilly, Joanne O'Brien, Martin Palmer; Facts On File, ۲۰۰۰
۱۷. World Religions:A Voyage of Discovery; Jeffrey Brodd; Saint Mary's Press, ۲۰۰۹
۱۸. The religions of the world; George Aaron Barton; The University of Chicago press, ۱۹۱۷
۱۹. The Religions of the World:An Outline of the Great Religious Systems; David James Burrell
۲۰. Nabu Press, ۲۰۱۲
۲۱. Religions of the world:their origin and wisdom; Ram Nath Sharma; Shubhi Publications, ۲۰۰۴
۲۲. The Religions of the World; The Ramakrishna, The Ramakrishna Mission; BiblioBazaar, ۲۰۱۱



## نام درس: مطالعات انتقادی در ارتباط جمعی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۳۰

پیش نیاز: ۱۱۰۱۵



### هدف درس:

شناسخت واقعیت‌های عملکردهای کنونی و مسائل ارتباط جمعی کشورهای سلطه گر آشنازی، نقد بررسی نظریه‌های موجود در حوزه ارتباط جمعی ایجاد زمینه‌های ذهنی مناسب برای مقابله با امپریالیسم فرهنگی و ارتباطی.

### شرح درس:

- اهمیت مطالعات ارتباطی انتقادی در دنیای امروز به ویژه کشورهای جهان سوم.
- سیری در نخستین مطالعات ارتباطی غیر منظم در ممالک غربی: بررسی آثار جامعه شناسان فرانسوی و آلمانی در مورد نقش مطبوعات در افکار عمومی، نظریات « گوستاولوین » و « گابریل تارد » فرانسوی - دیدگاه‌های « فردیناند تونیس » و « ماکس ویر » در آلمان.
- مطالعات ارتباط تجربی: پیدایش و گسترش مطالعات ارتباط تجربی در ایالات متحده آمریکا - کوشش‌های اولیه « هاروند لاسول » و « پل لازارسفلد » در زمینه مطالعات و تحقیقات مربوط به تبلیغات سیاسی و تبلیغات تجاری و توجه خاص به تجزیه و تحلیل محتوى پیامها و شناخت مخاطبان ارتباطات پیشرفت مطالعات تجربی آمریکایی در ایالات متحده و ممالک غربی دیگر و سایر کشورهای جهان.
- مطالعات ارتباطی انتقادی: پیدایش و گشرش دیدگاه‌های جدید انتقادی در مطالعات و تحقیقات ارتباطی: اولین مطالعات « تودور آدورنوا » و « ماکس هورکایمر » آلمانی، از اعضای معروف « مکتب فرانکفورت » در مورد « صنایع فرهنگی » و « فرهنگ توده » کوشش‌های اندیشمندان انتقادنگر آمریکایی، انگلیسی و فرانسوی در توسعه مطالعات انتقادی مربوط به آثار اجتماعی منطقی « فرهنگ توده » - توجه به مطالعات پیرامون نقش سلطه‌آمیز ارتباطات در کشورهای سرمایه داری - نظریات « آنتونیو گرامشی »، « ایتالیایی »، « لوئی آلوس » فرانسوی و « رالف میلی باند » انگلیسی درباره ابزارهای ارتباطی و سلطه سیاسی - نظریات مربوط به تأثیر ارتباطات جمعی در مشروعيت بخش سیاسی و

حفظ قدرت و وضع موجود – دیدگاه‌های انتقادی « یورگن هابرماس » آلمانی، « هربرت شبلر » امریکایی، « استوارت هال » انگلیسی، و « آرماندماتلار » فرانسوی.

- جهان سوم و مطالعات ارتقاطی انتقادی – نقش اندیشمندان جهان سوم در پیشرفت مطالعات و تحقیقات راجع به سلطه جهانی از طریق فرهنگ و ارتباطات دیدگاه‌های محققان و متخصصان ارتقاطی جهان سوم در مورد نابرابری جهانی ارتباطات و عدم تعادل بین املی اطلاعات دیدگاه‌های « مصطفی مسعودی » تونسی، « خوان سوماوا » شیلیایی و « لوئیس رامیروبلتران » کلمبیایی و « مانککار » هندی، در زمینه امپریالیسم ارتقاطی و خبری، نظام فراملی ارتباطات جهانی و نظام بین‌المللی نوین اطلاعات و ارتباطات.

#### منابع:

۱. مدرنیته و اندیشه انتقادی؛ بانک احمدی؛ تهران. نشر مرکز
۲. نظریه کنش ارتقاطی ( عقل و عقلانیت جامعه )؛ هابرماس یورگن؛ کمال پولادی؛ تهران. موسسه انتشاراتی روزنامه ایران
۳. ارتباطات و سلطه فرهنگی / تالیف هربرت شبلر؛ ترجمه و مقدمه کاظم معتمدزاد، با همکاری رویا پوروکیل، شراره امیر خلیلی. تهران علم،
۴. انسان تک ساختی، هربرت مارکوزه؛ محسن مویدی. تهران. امیرکبیر
۵. نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت در علوم اجتماعی؛ حسینعلی توذری؛ تهران. آگه
۶. تکنولوژی رسانه‌ای از منظری انتقادی ( طرح مباحثی در حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای ) / یوسف ون‌لون؛ مترجم احمد علیقلیان؛ ویراستار علمی بیژن عبدالکریمی. تهران: همشهری
۷. اقتصاد رسانه‌ها: مفاهیم و مسائل آن / رابرت جی. پیکارد؛ ترجمه داود حیدری. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها
۸. در آمدی بر نظریه فرهنگی معاصر؛ آنдрه میلنر، جف بر اویف؛ تهران. فنوس



نام درس : **شناخت سازمان‌های رسانه‌ای**

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲

پیش نیاز: ۱۱۰۱۷

شماره درس: ۱۱۰۲۸

### **هدف درس:**

آشنایی با مفاهیم و کلیات مربوط به شناخت سازمان‌ها و بررسی تطبیقی آن با سازمان‌های رسانه‌ای  
تبیین بیان‌های تئوریک سازمان‌های رسانه‌ای  
شناخت سازمان رسانه ملی جمهوری اسلامی ایران

### **شرح درس:**

#### - مفاهیم و کلیات شناخت سازمان

- تاریخچه
- عناصر تشکیل دهنده
- اهداف
- ساختار
- تکنولوژی
- کارکرد

#### - مفاهیم و کلیات شناخت سازمان‌های رسانه‌ای

- تاریخچه
- عناصر تشکیل دهنده
- اهداف
- ساختار
- تکنولوژی
- کارکرد
- گونه‌شناسی
- موقعیت‌شناسی

#### - نظریه‌های سازمان رسانه‌ای

- ارتباط متقابل سازمان‌های رسانه‌ای با سایر سازمان‌های اجتماعی
- سازمان رسانه ملی

**منابع:**

۱. مدیریت رسانه، لوبلان ویکس، ژان و سیلوی، جورج و هالیفیلد، سی.آن و لیسی، استفن و برودریک سان، ترجمه: طاهر روشنل اریطانی
۲. مدیریت سازمان‌های رسانه‌ای در BBC و CNN، لوئی شانکلمون، ترجمه: ناصر بلیغ
۳. روبرت مورداک، امپراطوری رسانه‌ای، ویلیام شاکراس، ترجمه: امیرحسین بابلار
۴. عصر فرهنگ فناورانه: از جامعه اطلاعاتی تا زندگی مجازی، فرانک ویستر - کوین رابینز، ترجمه مهدی داوودی
۵. آپارتايد خبری انگلیس، گریک فیلو، مایک بری، ترجمه: علی ایثاری کسامی
۶. شناسنامه خبرگزاری‌های جهان، گیتا علی آبادی - عباس اسدی
۷. ارتباطات سازمانی، کاترین میلر، ترجمه آذر قبادی
۸. پوشش خبری اسلام در غرب، ادوارد سعید، ترجمه عبدالرحیم گواهی
۹. اطلاعات و ارتباطات جهانی، حمید مولانا، ترجمه: اسدالله آزاد، محمد حسن زاده و مریم اخوتی
۱۰. نگرشی بر بیان‌های نظری مدیریت سازمان‌های رسانه‌ای، فصلنامه دانش مدیریت، علی اکبر فرهنگی، طاهر روشنل اریطانی
۱۱. مدیریت مطبوعات، سیدمحمد صحفی
۱۲. Media Organizations And Convergence: Case Studies of Media Convergence Pioneers; Gracie Lawson-Border, Lawrence Erlbaum Associates, ۲۰۰۶
۱۳. Media, Organizations and Identity; Lilie Chouliaraki; Palgrave MacMillan, ۲۰۱۰
۱۴. Communications and Media Organizations: Advertising Organizations, Anime Clubs, Information Technology Organisations, Marketing Organizations; Source Wikipedia, Books, LLC; General Books LLC, ۲۰۱۱
۱۵. Digital Media Organizations: Video Game Organizations, Entertainment Software Rating Board, National Film Board of Canada, Twin Galaxies; Source Wikipedia; General Books, ۲۰۱۱
۱۶. Articles on Communications and Media Organizations, Including: International Press Academy, National Communication Association, Korea International Broadcasting Foundation, Foundation for Media Alternatives; Hephaestus Books; Hephaestus Books, ۲۰۱۱
۱۷. Media Organization and Production; Simon Cottle; SAGE, ۲۰۰۲

نوع واحد: نظری

تعداد واحد: ۲ واحد

پیش نیاز: ندارد

شماره درس: ۱۱۰۳۴

### هدف درس:

بالا بردن سطح دانش تخصصی در زمینه مسائل تکنولوژی های جدید ارتباطی  
افزایش سطح توانائی دانشجو در بهره گیری و کاربرد تکنولوژی های نوین  
آشنائی با آثار اجتماعی و فرهنگی تکنولوژی های جدید

### شرح درس:

- کلیات: دگرگونی های سریع تکنولوژی های ارتباطی در جهان امروز
- تکنولوژی و فرهنگ
- تحولات صنعت چاپ و مطبوعات
- تحولات تکنیک های سمعی و بصری
- تکنولوژی رادیو و تلویزیون
- تلویزیون کابلی
- رادیو - تلویزیون اینترنی و آنلاین
- وسایل انتشار جدید فیلم، فنی ویدئو کاست، ویدئو دیسک
- تکنیک های جدید انتقال تلویزیونی تصاویر و متن ها
- تکنولوژی ماهواره و شبکه های ماهواره ای
- اینترنت، فضای مجازی و شبکه های اجتماعی
- تلفن همراه ، MMS , SMS
- پیشرفتهای رایانه ای
- چشم انداز آینده و وضع جهان سوم.
- ....



## منابع

۱. تکنولوژی های نوین ارتباطی: روندهای تاریخی ساختارهای حقوقی - مدیریتی و چالش های سیاسی - اقتصادی؛ کاظم معتمدزاد، تهران ، دانشگاه علامه طباطبائی، مرکز پژوهشهاي ارتباطات؛ ۱۳۸۷؛
۲. فرهنگ های دیجیتال در ک رسانه های جدید؛ گلن کریبر، رویستون مارتین؛ مترجم مرضیه وحدانی، تهران. ساقی
۳. نظریه پردازان فرهنگ سایبری، دیوید بل؛ مترجم مهدی شفیعیان. تهران. دانشگاه امام صادق علی السلام
۴. عصر فرهنگ فناورانه: از جامعه اطلاعاتی تا زندگی مجازی، فرانک ویستر - کوین راینز، ترجمه مهدی داوودی
۵. جستارهایی در رسانه/مولفان جمعی از نویسندها؛ به کوشش حمیدرضا قادری، حسین عمید.)
  - ج.۱. فناوری و رسانه ) قم: دانشگاه ادیان و مذاهب، ۱۳۸۸.
  - ع. شناخت ارتباطات جمعی، ملوین دفلور، اورت ای دنیس، مترجم سیروس مرادی؛ تهران دانشکده صدا و سیما
  ۷. تکنولوژی رسانه‌ای از منظری انتقادی (طرح مباحثی در حوزه مطالعات فرهنگی و رسانه‌ای) / یوسف وزنون؛ مترجم احمد علیقلیان. بویراستار علمی بیژن عبدالکریمی. تهران: همشهری
  ۸. عصر سی ان ان و هالیوود؛ منافع ملی، ارتباطات فرامملی / محمد مهدی سمتی؛ ترجمه نرجس خاتون براهونی؛ با مقدمه حسین پسریه. - تهران: نشر نی.
  ۹. نظریه های انتقادی رسانه گروهی، پل ای تیلور، جان ال هریس؛ مترجم: یعقوب نعمتی وروجنی؛ انتشارات جام جم
  ۱۰. نظریه های رسانه (اندیشه های رایج و دیدگاه های انتقادی)، سید محمد مهدی زاده؛ انتشارات همشهری
۱۱. Communication and cyberspace:social interaction in an electronic environment; Lance Strate, Ronald L. Jacobson, Stephanie B. Gibson; Hampton Press, ۲۰۰۳
۱۲. The Politics of Internet Communication; Robert J. Klotz; Rowman & Littlefield,
۱۳. Internet communication and qualitative research: a handbook for researching online; Chris Mann, Fiona Stewart; Sage Publications, ۲۰۰۰



١٤. The New media:communication, research, and technology; Ronald E. Rice; Sage Publications, ١٩٨٤
١٥. Communication and new media:from broadcast to narrowcast; Martin Hirst, John Harrison; Oxford University Press, ٢٠٠٧
١٦. Health Communication in the New Media Landscape; Jerry Calvin Parker, Esther Thorson; Springer Publishing Company, ٢٠٠٨
١٧. Communication, New Media and Everyday Life; Tony Chalkley, Adam Brown, Toija Cinque, Brad Warren, Mitchell Hobbs; Oxford University Press, ٢٠١١
١٨. New Media:A Critical Introduction; Martin Lister; Routledge, ٢٠٠٣
١٩. Trends in Communication: The Impact of New Technology on the Traditional Media; David Ward; Routledge, ٢٠٠٣
٢٠. Ethics & New Media Technology:A Special Issue of the Journal of Mass Media Ethics; Ralph D. Barney, Jay Black; Taylor & Francis, ٢٠٠٣
٢١. New Media:Technology; Leah A. Lievrouw, Sonia Livingstone; SAGE, ٢٠٠٩
٢٢. Digital Material:Tracing New Media in Everyday Life and Technology; Marianne Van Den Boomen, Sybille Lammes, Ann-Sophie Lehmann ; Amsterdam University Press, ٢٠٠٩
٢٣. New Media and Technology:New Directions for Youth Development; Bers, Marina Umaschi Bers; John Wiley & Sons, ٢٠١١



نام درس : **فلسفه علوم اجتماعی**

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۳۱

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

آشنائی، نقد و بررسی دیدگاه ها و رویکردها در حوزه فلسفه علوم اجتماعی  
بررسی پیش فرضها و مسئولات بنیادی، حوزه های معرفتی و ارتباط ماهوی آنها با یکدیگر.  
تبیین فلسفه علوم اجتماعی اسلامی

### شرح درس :

- ضرورت فلسفه علوم اجتماعی
- بررسی رویکرد های اثبات گرانی پوزیتیویستی
- بررسی رویکرد های تفسیری
- بررسی رویکرد های انتقادی
- فلسفه علوم اجتماعی قاره ای
- بررسی روش شناسی پدیدار ساختی
- بررسی روش شناسی هرمتوئیک
- بررسی روش شناسی فمینیستی
- بررسی روش شناسی پرآگماتیستی
- بررسی روش شناسی ساختار گرانی و پسا ساختار گرانی
- بررسی روش شناسی رئالیسم انتقادی
- بررسی روش شناسی پست مدرن
- بررسی روش شناسی صدرانی
- بررسی آراء اندیشمندان مسلمان در حوزه روش شناسی



### منابع :

۱. روش شناسی انتقادی حکمت صدرایی، حمید پارسانیا؛ قم ، کتاب فردا؛ ۱۳۹۰
۲. فلسفه امروزین علوم اجتماعی ، نگرشی چند فرهنگی؛ برایان فی؛ ترجمه خشاپار دیهیمی؛ تهران؛ طرح نر. ۱۳۸۱

۳. درسنامه فلسفه علوم اجتماعی؛ مارتین هولیس؛ مترجم مصطفی ملکیان، قم؛ پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛ ۱۳۸۴؛
۴. فلسفه علوم اجتماعی؛ بینادهای فلسفی تفکر اجتماعی؛ تدبیتون، یان کرايبة؛ مترجم شهرizar مسمی پرست، محمود متخد، تهران، آگاه، ۱۳۸۴.
۵. ایده علم اجتماعی و پیوند آن با فلسفه؛ پیتر وینچ؛ تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۸۶.
۶. فلسفه علوم اجتماعی؛ روش‌ها، آرمان‌ها و سیاست‌های پژوهش اجتماعی؛ مایکل رووت؛ ترجمه محمد شجاعیان؛ تهران؛ پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ ۱۳۸۹.
۷. فلسفه‌ی علوم اجتماعی قاره‌ای؛ هرمنوتیک، تبارشناسی و نظریه‌ی انتقادی از یونان باستان تا قرن بیست و یکم؛ ایون شرت؛ ترجمه هادی جلیلی، تهران؛ نشر نی؛ ۱۳۸۷.
۸. گونه‌های تبیین اجتماعی؛ مقدمه‌ای بر فلسفه علوم اجتماعی؛ دانیل لیتل، مترجم مجید محمدی، ناشر مولف؛ ۱۳۷۳.
۹. آشتی واقع گرایی و سازه گرایی یعنی از برآینی گرایش‌های نوین در فلسفه علوم اجتماعی؛ ترجمه و تأثیر مرجان جعفری روشی؛ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ تهران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی؛ ۱۳۸۷.
۱۰. The Philosophy of Social Science: New Perspectives; Garry Potter; Prentice Hall, ۲۰۰۰
۱۱. Philosophy of Social Science; Alexander Rosenberg; Westview Press, ۲۰۱۲
۱۲. The Philosophy of Social Science: An Introduction; Martin Hollis; Cambridge University Press, ۱۹۹۴
۱۳. A Philosophy of Social Sciences: An Interdisciplinary Approach; Ronald W. Dudson, Jennifer L. Jainer; Nova Science Pub Incorporated, ۲۰۰۱
۱۴. Philosophy of Social Science; Lambert M. Surhone, Miriam T. Timpledon, Susan F. Marseken; VDM Verlag Dr. Mueller e.K., ۲۰۱۰
۱۵. Philosophies of Social Science: The Classic and Contemporary Readings; Gerard Delanty, Piet Strydom; Open University, ۲۰۰۲
۱۶. Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought; Ted Benton, Ian Craib; Palgrave MacMillan, ۲۰۱۰
۱۷. The Philosophy of Social Science Reader; Daniel Steel, Francesco Guala; Routledge, ۲۰۱۰
۱۸. Ethics As Social Science: The Moral Philosophy of Social Cooperation ; Leland B. Yeager; Edward Elgar Publishing, ۲۰۰۱
۱۹. Realism, Philosophy And Social Science; Kathryn Dean ; Palgrave MacMillan, ۲۰۰۶

## نام درس : جهانی شدن و فرهنگ

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۲۹

پیش نیاز : ۱۱۰۱۵

### هدف درس :

آشائی، نقد و بررسی مسائل اساسی و نظریه های جهانی شدن در حوزه فرهنگ

شناخت صنعت جهانی ارتباطات

نقد و بررسی تأثیرات جهانی شدن بر فرهنگ و اشکال مختلف هویت

### شرح درس :

- مفهوم و تحلیل تاریخی جهانی شدن

- صنعت جهانی ارتباطات

- مقوله های معرفی جهانی شدن

- نظریه های جهانی شدن

- جهانی شدن، هویت ملی و هویت های پراکنده

- دو جهانی شدن و جامعه جهانی

- جهانی شدن و پیامدهای فرهنگی

- جهانی شدن و شهروندی

- جهانی شدن و قدرت فرهنگ

- دو جهانی شدن و هویت های همزمان آینده را

- جهانی شدن و شهرالکترونیک

- جهانی شدن فرهنگ

- انتقال قدرت: از دولت ملی به دولت جهانی



## منابع

۱. تامیلسون، ج (۱۳۸۱) جهانی شدن فرهنگ، ترجمه محسن حکیمی، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی
۲. تامیلسون، ج. (۱۳۸۰) رسانه و مدرنیته، نظریه اجتماعی رسانه، ترجمه مسعود اوحدی، تهران، سروش
۳. ترنر، ب. (۱۳۸۱) شرق‌شناسی، پشت مدرنیسم و جهانی شدن، ترجمه غلامرضا کیانی و محمدرضا تاجیک، تهران، مرکز بررسی‌های استراتژیک، فرهنگ گفتمان ریاست جمهوری
۴. رابرتсон، ر. (۱۳۸۰) جهانی شدن: تئوری اجتماعی و فرهنگی جهانی؛ ترجمه کمال پولادی، تهران، ثالث.
۵. سلیمانی، ح. (۱۳۸۰) فرهنگ گرایی، جهانی شدن و حقوق بشر، تهران، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه
۶. کستلر، م. (۱۳۸۰) اقتصاد، جامعه و فرهنگ؛ عصر اطلاعات، ترجمه احمد علیقلیان و افسین خاکباز، ویراستار ارشد: علی پایا، تهران، انتشارات طرح نو (۳ جلد)
۷. گیدنز، آنتونی (۱۳۷۹) جهانی شدن، گفتارهای درباره یکپارچگی جهانی، ترجمه علی اصغر سعیدی، انتشارات علم و ادب.
۸. مارفلیت، ف. (۱۳۸۰) جهانی شدن و جهان سوم؛ ترجمه حسن سوزانی؛ تهران؛ وزارت امور خارجه
۹. ویستر، فرانک؛ کوین رایبز؛ عصر فرهنگ فناورانه: از جامعه اطلاعاتی تا زندگی مجازی، ترجمه مهدی داوودی
۹. کریم، دایانا و دیگران؛ فرهنگ جهانی (رسانه، هنر، سیاست‌گذاری و جهانی شدن)، نعمت الله فاضلی، مرتضی قلیچ؛ تهران. دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

## منابع انگلیسی:

۱. Ameli, S.R. (2002 )Globalizations, Americanization and British Muslim Identity, London, ICASPress
۲. Barker, C. (1999) Television, Globalization and Cultural Identities, Buckingham and Philadelphia, Open University Press.
۳. Clark, I. (1999) Globalization and International Relations Theory, Oxford, Oxford University Press.
۴. Giddens, A. (2001)Sociology, Cambridge, Polity Press. Anson, J.1900 New York: Academic Press.
۵. Robertson, R. (1992)Globalization: Social Theory and Global culture, London, SAGE Publication.

## نام درس : جامعه شناسی دین

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۳۲

پیش نیاز : ندارد

### هدف درس :

شناسخت نظریه های و دیدگاه های مختلف در باب جامعه شناسی دین  
شناسخت ابعاد مختلف اجتماعی دین و نقش دین در زندگی اجتماعی

### شرح درس :

- روش و موضوع جامعه شناسی دین
- تجربه دینی و طرق بیان آن (بیان نظری و عملی و جامعه شناسانه)
- پیامدهای جامعه شناسانه
- عملکرد و نقش وحدت بخش تعالیم و مناسک - نظام هستی و جامعه (اخلاق، آرمان - واقعیت)
- دین و گروههای اجتماعی
- سازمان های دینی
- بررسی دین به عنوان یک نهاد و انتقادات وارد پور آثمه:
  - الف: دیدگاه فونکسیونالیسم
  - ب: دیدگاه تطور گرا
  - ج: سایر دیدگاهها
- تشعب و فرق: اعتراضهای فردی و جمعی و اشکال فردی و گروهی آن پیامدهای جامعه شناسانه اعتراض در درون دین.
- دین و جامعه: دین و مشخصات درون جامعه - جامعه ساده و پیچیده - قشر بنده اجتماعی و مشخصات آن - مشخصات اجتماعی بطور خاص - مشخصات اجتماعی و دین - مشخصات اجتماعی در ادیان جهانی
- دین و دولت
- انواع مقامات دینی: سازمان گروههای دینی - رهبری دینی،
- حیات دینی و حیات غیر دینی:
- جدائی دین از سیاست در دنیا جدید و بی آمدهای آن

- دین و عرفی شدن

- دین و تجدد

- تاثیر زندگی اجتماعی بر دین

- تاثیر دین بر زندگی اجتماعی

- دین و ساختار اجتماعی

- کارکردهای دین

- دین و اقتصاد

- دین و فرهنگ

#### منابع:

۱. پیش درآمدی بر جامعه‌شناسی دین از منظر استاد مطهری؛ گردآوری و تنظیم رضا دژاکام، تدوین نهاد نسایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها
۲. جامعه‌شناسی دین؛ ملکلهم همیلتون، مترجم محسن ثلاثی، تهران، ثالث
۳. جامعه‌شناسی دین؛ یواخیم واخ؛ ترجمه جمشید آزادگان؛ سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
۴. جامعه‌شناسی دین از دیدگاه دورکیم و ابن سینا فاطمه کاظمی آرانی؛ قم؛ موسسه پوستن کتاب
۵. جامعه‌شناسی دین؛ تدریس‌های دورکیم و ویر، ابوالفضل آقابابا؛ مدرسه تربیت مدرس
۶. درآمدی به جامعه‌شناسی دین و آرا جامعه‌شناسان بزرگ درباره‌ی دین؛ مسعود جلالی مقدم؛ تهران، نشر مرکز؛ ۱۳۸۶
۷. درآمدی به جامعه‌شناسی دین؛ فیل زاکرمن؛ ترجمه خشاپار دیبیمی؛ تهران؛ لوح فکر؛ ۱۳۸۴
۸. دین و جامعه‌شناسی؛ جولی اسکات، آبرین هال، مترجم افسانه نجاریان، اهواز، رستم؛
۹. دین، جامعه و عرفی شده جستارهایی در جامعه‌شناسی دین؛ علی رضا شجاعی زند؛ تهران؛ نشر مرکز؛ ۱۳۸۰
۱۰. دین و ساختار اجتماعی (مقالاتی در جامعه‌شناسی دین)؛ کلت فاصلون و دیگران؛ ترجمه علی بهرامیور، حسن محدثی؛ تهران؛ کویر؛ ۱۳۸۱
۱۱. Sociology of Religion: Contemporary Developments؛ Kevin J. Christiano, William H. Swatos, Peter Kivisto؛ Rowman Altamira، ۲۰۰۲
۱۲. The Sociology of Religion: A Substantive and Transdisciplinary Approach؛ George Lundskow؛ Pine Forge Press، ۲۰۰۸

۱۷. The Sociology of Religion: Theoretical and Comparative Perspectives; Malcolm B. Hamilton; Routledge, ۲۰۰۱
۱۸. Sociology of Religion: An Historical Introduction; Roberto Cipriani; Transaction Publishers, ۲۰۰۳
۱۹. The sociology of religion; Grace Davie ; SAGE, ۲۰۰۴
۲۰. The sociology of religion; Grace Davie; SAGE Publications India Pvt. Ltd., ۲۰۰۸
۲۱. Sociology of Religion; Georg Simmel; Literary Licensing, LLC, ۲۰۱۱
۲۲. Sociology of Religion; Andrew Dawson; Hymns Ancient & Modern Ltd, ۲۰۱۱
۲۳. Handbook of the Sociology of Religion; Michele Dillon; Cambridge University Press, ۲۰۰۷



## نام درس: رسانه و فرهنگ مصرف

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

شماره درس: ۱۱۰۳۵

پیش نیاز: ۱۱۰۱۵

### هدف درس:

شناسخت رابطه در حال تغییر میان شکل گیری تکنولوژی های رسانه ای جدید و الگوی فرهنگ مصرف رسانه ای  
ارتقاء سطح توانایی دانشجویان در حوزه شناسایی تاریخی توسعه رسانه ای و تعامل آن با شکل گیری و تفسیر  
فرهنگ مصرف در دوران معاصر

### شرح درس:

- تاریخ رسانه ها و نوع شناسی جدید آنها
- تجربه غربی از توسعه رسانه ای و مصرف
- تجربه شرقی از توسعه رسانه ای، پارادایم واستگی
- اینترنت، فرهنگ و جهان مجازی
- زبان و رسانه های جدید
- مطالعات فرهنگی، یک رویکرد نظری
- انسان شناسی فرهنگ و رسانه
- چهره در حال تغییر زبان در رسانه های جدید
- کودکان و تغییر فرهنگ مصرف
- زنان در فرآیند مصرف رسانه ای
- فهم در هم ریختگی های مفهومی، زندگی خصوصی کجاست؟
- گذری بر جهان سرمایه: واقعیت مصرف و استفاده از رسانه چیست؟
- آسیب ها و نتش های نوین فرهنگ مصرف
- نتیجه گیری و ارزیابی



## منابع:

۱. نظریه های انتقادی رسانه گروهی، پل ای تیلور، جان ال هریس؛ مترجم: یعقوب نعمتی و روح‌جنی؛

### انتشارات جام جم

۲. نظریه های رسانه (اندیشه های رایج و دیدگاه های انتقادی)، سید محمد مهدی زاده؛ انتشارات

### همشهری

۳. درآمدی بر مطالعات فرهنگی، محمد رضایی

۴. مطالعات فرهنگی، سایمن دورینگ، ترجمه: حمیرا مشیرزاده

۵. مطالعات فرهنگی درباره فرهنگ عامه، جان استوری، ترجمه: حسین پاینده

۶. مقدمه‌ای بر نظریه‌های فرهنگ عامه، دومینک، استریتانی، ترجمه: آریا پاک نظر

۷. درآمدی بر نظریه فرهنگی، فلیپ اسمیت، ترجمه: حسن پریان

۸. نظریه انتقادی مکتب فرانکفورت در علوم اجتماعی؛ حسینعلی نوذری؛ تهران . آگه

۹. اقتصاد رسانه‌ها؛ مفاهیم و مسائل آن / رایرت جی. پیکارد؛ ترجمه داود حیدری. تهران: وزارت

فرهنگ و ارشاد اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها

۱۰. درآمدی بر نظریه فرهنگی معاصر؛ آندره میلنر، جف براویف؛ تهران. ققنوس

۲۰. Thwaites, T. davis. Imales. W (۲۰۰۲)introducing cultural an media studies

Asemiotie approach. London. Palgrave.

۲۱. A dornot. (۱۹۹۱)the Cultural Industry Selected Essayson Mass Culture.

London Routledge.



## نام درس : مطالعات فضای مجازی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

شماره درس : ۱۱۰۳۷

پیش نیاز : ۱۱۰۱۲

### هدف درس :

شناخت و بررسی تحلیلی جهان مجازی و جهان واقعی  
شناخت ظرفیت های جهان مجازی اعم از ظرفیت های شهری، امکانات رسانه ای، تعاملات روزمره  
اقتصادی، سیاسی و فرهنگی  
آشنائی با نظریه های حوزه مطالعات فضای مجازی مقاہیمی مثل شهر مجازی، سیاست های جهان مجازی،  
قوانین و مقررات جهان مجازی، واقعیت مجازی

### شرح درس :

- تکنولوژی های جدید و جهان مجازی

- دو جهانی شدن: فضای واقعی و فضای مجازی

- تاریخچه شکل گیری جهان مجازی و بنیانهای ساختاری و قانونی آن

- تأثیرات جهان مجازی بر جهان واقعی و برعکس

- آسیب های جهان مجازی

- جهان مجازی و مسائل جهانی

- دو فضایی شدن دولت: دولت در جهان واقعی و دولت الکترونیک

- فضای مجازی: فضای عمومی و حوزه خصوصی

- فضای مجازی و انتقال فرهنگی

- فضای مجازی، جهان اقتصاد و قدرت انتخاب

- جهان مجازی و مفهوم شهریوندی مجازی

- شهرهای مجازی

- جهانی مجازی و مطالعات جنسیت

- ارتباطات در جهان مجازی



**منابع:**

۱. کستلر، م. اقتصاد، جامعه و فرهنگ: عصر اطلاعات، ترجمه احمد علیقلیان و افشین خاکباز، ویراستار ارشد: علی پایا، تهران، انتشارات طرح تو (۳ جلد)، ۱۳۸۰.

۲. وبستر، فرانک؛ کوین راینر؛ عصر فرهنگ فناورانه: از جامعه اطلاعاتی تا زندگی مجازی، ترجمه مهدی داوودی

۳. نظریه پردازان فرهنگ سایبری، دیوید بیل؛ مترجم مهدی شفیعیان. تهران. دانشگاه امام صادق علیه السلام

۴. فرهنگ های دیجیتال درک رسانه های جدید؛ گلن کریبر، رویستون مارتین؛ مترجم مرضیه وحدانی،



۵. Aarseth, Espen J. *Cybertext: Perspectives on Ergodic Literature*. Baltimore: Johns Hopkins UP, ۱۹۹۷. Paperback
۶. Abbate, Janet. *Inventing the Internet*. Cambridge: MIT Press, ۱۹۹۹
۷. Anuff, Joey and Ana M. Cox, eds, Suck: Worst- Case Scenarios in Media, Culrure, Advertising, and the Intemet. Hardwired, ۱۹۹۷.
۸. Barrett, Edward, ed. *The Society of text: hypertext, hypemedia, and the social construction of in formation*. Cambridge, Mass: MIT Press, ۱۹۸۹
۹. Bell David and Barbara M. Kennedy, eds. *The Cybercultures Reader*, Roudedge, ۲۰۰۰
۱۰. Benedikt, Michael, ed. *Cyberspace: First steps*. Cambridge, MA: The MIT Press, ۱۹۹۱.
۱۱. Blair, Kristine and Pamela Takayoshi, eds. *Feminist Cyberscapes: Mapping Gendered Academic Spaces (New Directions in Computers and Coppision Studies.)*, Ablex, ۱۹۹۹
۱۲. Bolter, Jay David. *The Writing Space: The Computer, Hypertext, and the History of Writing*. Hillsdale, N.J.:L. Erlbaum Associates, ۱۹۹۱
۱۳. Borman, Christine I. *From Gutenberg to the Global Information Infrastructure: Access to In formation in the Net worked World*. MIT Press, ۲۰۰۰) (ISBN: ۰-۲۶۲-۰۴۷۳X
۱۴. Brin, Davie, the Transparent Society: Will Technology Force Us to Choose Between Privacy and Freedom? Perseus Books, ۱۹۹۸
۱۵. Brown, John Seely and Paul Duguid. *The Social Life of Infrmation*. Cambridge, Mass: Harvard Business Scholl Press. ۲۰۰۲
۱۶. Ceruzzi, Paul E. *A History of Modem Computing*. MIT Press, ۱۹۹۸

نام درس: ارتباطات در فرهنگ و تمدن اسلامی  
تعداد واحد: ۲ واحد  
نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

شماره درس: ۱۱۰۳۸

### هدف درس:

آشنائی دانشجویان با سیر شکل گیری و تحول نظام ارتباط جمعی ویژه مسلمانان در ادوار مختلف تاریخی به منظور یافتن رابطه نظام ارتباط جمعی با تحولات فرهنگی و سیاسی جوامع مسلمان

### شرح درس:

- نظام ارتباط جمعی

- تاریخ تمدن اسلامی

۱- نظام ارتباطی عربستان مرکزی پیش از اسلام در مقایسه با نظام ارتباطی دیگر جوامع آن روزگار.

۲- مفاهیم و عناصر ارتباطی ارائه شده از سوی اسلام:

- صله ارحام

- خطبه

- قرآن

- تبلیغ

- متبر

- سنت

- وعظ

- مسجد

- اذان

- امر به معروف و نهی از منکر

۳- ادوار تاریخی تحول ارتباطات در تاریخ اسلام:

۴- الف - دوره اول: از ظهور دین اسلام تا آغاز فتوحات

- دگرگونی در نظام ارتباطی عربستان مرکزی

ب- آغاز فتوحات تا آغاز دعوت عباسیان

- ورود عناصر ارتباطی اعراب مسلمان به میان دیگر تمدنها

- پیدایش نثر عربی

- رسمیت یافتن زبان عربی

- مساجد جامع

- داد و ستد فرهنگی با دیگر تمدنها

- و ...



ج- آغاز دعوت عباسیان تا حمله مغول:

- روش‌های تبلیغی احزاب و فرق
- رحله‌ها، کتابخانه‌ها و نهادهای آموزشی
- روش ارتباطی مکتوب و جلوه‌های آن
- نظام ارتباطی جمعی در اوج تمدن اسلامی
- ... و ...

د- از حمله مغول تا دوره عثمانی‌ها:

- خانقاهمها
- تکلف و تصنع در نشر
- ... و ...

ه- دوره عثمانی تا پیدایش وسایل جدید ارتباطی:

- بهره‌گیری از مذهب در ایجاد روحیه و تحدیت ملی در دوره صفوی
- پیدایش صنعت چاپ
- ... و ...

و- پیدایش وسایل جدید ارتباط جمعی



#### منابع:

۱. محسنیان راد، مهدی، ایران در چهار کهکشان ارتباطی، تهران، سروش
۲. ملک پور، جمشید، سیر تحول مضمون در شیوه خوانی (تعزیه)، تهران، جهاد دانشگاهی
۳. سیر ارتباطات اجتماعی در ایران؛ تالیف حمید مولانا؛ تهران، دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، ۱۳۵۸
۴. درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران؛ محمد مهدی فرقانی؛ با مقدمه کاظم معتمدزاد؛ تهران.

مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۸۲

۵. فتحی، اصغر، منبر یک رسانه عمومی در اسلام. تهران: پژوهشکده علوم ارتباطی و توسعه ایران.
۶. ملک پور، جمشید. سیر تحول مضامین در شیوه خوانی (تعزیه). تهران، جهاد دانشگاهی
۷. الاعلام فی صدر الاسلام. عبداللطیف حمزه، مصر: دارالفنون العربی، ۱۹۷۸
۸. الاسلوب النبوی فی الدعوه، الشریف حمدان راحج الحجاری، دمشق: دارالهدی، ۱۴۰۷ هـ
۹. تاریخ الدعوه الاسلامیه. حمیل عبدالله المصری، المدینه المنوره: مکتبه الدار، ۱۹۸۷
۱۰. طرق الدعوه الى الاسلام، علی الطنطاوی، جده، دارالمناره، ۱۹۹۰
۱۱. کتب سیره، مانند: سیره ابن اسحاق و ابن هشام و مغازی واقدی و طبقات ابن سعد و ...
۱۲. کتب تاریخی، مانند: تاریخ یعقوبی، تاریخی طبری، تاریخ ابن اثیر، تاریخ ابن کثیر و ...
۱۳. سفرنامه ها و متابع جغرافیایی، تاریخی مانند احسن التقاسیم، المسالک و الممالک



نام درس : ارتباطات جمعی در ایران و کشورهای اسلامی تعداد واحد: ۲ واحد نوع واحد: نظری

پیش نیاز : ندارد

شماره درس : ۱۱۰۳۶

### هدف درس :

شناخت مبانی ارتباطات در جوامع مسلمان معاصر و چگونگی دگرگونی ارتباطات در دوره معاصر در کشورهای اسلامی با تأکید بر تأثیر متقابل ارتباطات سنتی و ارتباطات جمعی جدی  
شناخت تحول تاریخ وسائل ارتباط جمعی در ایران و اثرات متقابل فرهنگ و رسانه در طول تاریخ معاصر ایران به منظور ریشه یابی نقش کارکردهای اجتماعی هر یک از رسانه ها در زمان حاضر

### شرح درس :

- اهمیت مطالعه درباره ارتباطات در کشورهای اسلامی
- زمینه تاریخی ارتباطات در سرزمین های مسلمان
- کشورهای اسلامی در نخستین بروخورد با مطبوعات و چاپ
- وسائل ارتباط جمعی در ممالک عربی: مصر، سوریه، لبنان، عراق، کشورهای مسلمان آفریقا،  
کشورهای جنوب خلیج فارس
- تجزیه موفق شبکه خبری الجزیره
- وسائل ارتباط جمعی در کشورهای آسیای میانه و قفقاز؛ ترکیه؛
- وسائل ارتباط جمعی در شبه قاره هند (پاکستان، بنگلادش و افغانستان)؛ اندونزی و مالزی
- بررسی تکنولوژیهای نوین ارتباطی (کامپیوتر، ماهواره، ویدئو) در کشورهای اسلامی
- ارتباطات سنتی در کشورهای اسلامی: مراکز ارتباط سنتی (مسجد - بازار)، شبوه های ارتباط سنتی (وعظ، خطابه، نماز جمعه، مراسم عزاداری...)
- سازمان کنفرانس کشورهای اسلامی و همکاری های ارتباط دسته جمعی ممالک مسلمان
- ارتباطات جمعی سنتی در ایران: مروری بر تحولات شبوه های ارتباط غیر فردی پیش از بکارگیری چاپ در ایران و بررسی کارکردهای اجتماعی آن در دوران معاصر

- تحول چاپ و نشریات ادواری در ایران: بررسی اثرات متقابل انتشار روزنامه، مجله در فرهنگ ایران
- تحول رادیو و تلویزیون در ایران و بررسی تحولات و اثرات متقابل این دو در قبال رسانه های دیگر
- موقفهای ناکامی ها در ایجاد رسانه «اسلامی»
- تحول سینمای ایران پس از انقلاب و جهانی شدن آن. ویژگی های سینمای انقلاب و آسیب ها

#### منابع:

۱. محسینان راد، مهدی، ایران در چهار کهکشان ارتباطی، تهران، سروش
۲. سیر ارتباطات اجتماعی در ایران؛ تالیف حمید مولانا؛ تهران، دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، ۱۳۵۸.
۳. درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران؛ محمد مهدی فرقانی؛ با مقدمه کاظم معتمد نژاد؛ تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ۱۳۸۲.
۴. براون، ادوارد. تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران در دوره مشروطیت، تهران، معرفت
۵. صدر هاشمی، محمد، تاریخ جراید و مجلات ایران، اصفهان، کحال نشرات (فارسی)
۶. افشار، ایرج، سیر کتاب در ایران، تهران، امیرکبیر
۷. امید، جمال. تاریخ سینمای ایران، تهران فاریاب.
۸. بیضائی، بهرام. نمایش در ایران، تهران: کاویان.
۹. عناصری، جابر، درآمدی بر نمایش و نیایش در ایران، تهران: جهاد دانشگاهی
۱۰. راست گفتار، کاظم، نگرشی بر تاریخ سیاست در سینما، تهران، پارت
۱۱. ملک پور، جمشید. سیر تحول مضامین در شبه خوانی (تعزیه)، تهران، جهاد دانشگاهی

١٢. مطالعات في الاعلام، محمد حمد خضر، مكتبة المكرم، مكتبة الطالب الجامعي، ١٩٨٧
١٣. العلاقات العامة، فخرى جاسم سلمان و ...، بي جا؛ بي تا، ١٩٨٦
١٤. بحوث في استخدام التلفزيون التعليمي، ملكة حسين صابر، جده، دار المجتمع، ١٩٨٤
١٥. دراسات اعلامية، عبدالقادر طلاش، الرياض، دار الصافى، ١٩٨٥
١٦. طرق الدعوه الى الاسلام، على الطنطاوى، جده، دار المنارة، ١٩٩٠
١٧. وسائل الاعلام و الثرها في وحدة الامم، محمد موفق الغلاويني، جده، دار المنارة، ١٩٨٥
١٨. الاعلام السياسي و الاسلام، موسى زيد الكيلاني، بيروت، مؤسسه الرساله، ١٩٨٥
١٩. الاعلام الاسلامي و العلاقات الانسانية، النظريه و التطبيق، منظمه الندوه العالميه للشباب الاسلامي،  
رياض، منظمه الندوه العالميه للشباب الاسلامي، ١٩٧٩
٢٠. Kamalipour, Y. R. & Mowlana, H. (Eds). (To be Published in Novemer  
١٩٩٤). Mass Media in the Middle East: A Comprehensive Handbook  
Wesrport, CT: Greenwood Press.



نام درس : **سمینار مطالعات دین و رسانه**      نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲ واحد

پیش نیاز : ۱۱۰۱۸ و ۱۱۰۱۹

شماره درس : ۱۱۰۳۳

### **هدف درس :**

آشنائی عملی دانشجویان با حوزه ها و مسائل مختلف مطالعات دین و رسانه  
تقویت روحیه پژوهشی در دانشجویان

### **شرح درس :**

در این درس ، دانشجویان به صورت فردی و گروهی با نظر استاد به تحقیق در حوزه اخلاق و رسانه، فقه و رسانه، تاریخ و رسانه، رسانه دینی(ماهیت، تاریخچه، عناصر بیانی، گونه ها، ظرفیت ها، هنجارها، و ...) دین در رسانه، ظرفیت شناسی رسانه در طرح معارف دینی، عقاید دینی در رسانه، شعائر و مناسک دینی در رسانه، آسیب شناسی طرح معارف دینی در رسانه، رسانه و سکولاریسم، کارکردهای رسانه دینی، ساختارهای برنامه ای رسانه دینی، آسیب شناسی رسانه های دینی موجود و .... می پردازند و حاصل تحقیقات خود را در کلاس ارائه کرده و در معرض نقد و بررسی سایر دانشجویان فرار می دهند. دانشجو باید نتیجه تحقیق خود را به صورت مقاله جهت ارزیابی به استاد تحویل دهد. در ضمن استاد می تواند از صاحب نظران در رابطه با هر موضوع تخصصی در حوزه دین و رسانه، در سمینار دعوت بعمل آورد.

